

Banca Națională
a Moldovei

RAPORTUL PRIVIND REZULTATELE MONITORIZĂRII INFRASTRUCTURII PIETEI FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Trimestrul III 2020

CUPRINS

Lista abrevierilor.....	3
Sumar	4
Capitolul 1. Rolul BNM în supravegherea infrastructurilor pieței financiare din RM.....	6
Capitolul 2. Sistemele de plăți și decontări de importanță sistemică.....	8
2.1. Sistemul automatizat de plăți interbancare	8
2.2. Sistemul Depozitarului central unic al valorilor mobiliare	15
Capitolul 3. Instrumentele de plată.....	18
3.1. Cardurile de plată	18
3.2. Transferul de credit	30
3.3. Debitarea directă	31
Capitolul 4. Sistemele automatizate de deservire la distanță.....	32
Capitolul 5. Remiterile de bani - persoane fizice.....	35

Lista abrevierilor

BNM	Banca Națională a Moldovei
CBN	Certificate ale Băncii Naționale a Moldovei
CNP	Card not present
OS	Obligațiuni de stat cu rata fixă a dobânzii
OSF	Obligațiuni de stat cu rata flotantă a dobânzii
RM	Republica Moldova
SADD	Sistem automatizat de deservire la distanță
SAPI	Sistemul automatizat de plăți interbancare
SDCU	Sistemul Depozitarului central unic al valorilor mobiliare
Sistemul CDN	Sistemul de compensare cu decontare pe bază netă
Sistemul DBTR	Sistemul de decontare pe bază brută în timp real
SPCP	Sistem de plăți cu carduri de plată
SRB	Sistem de remitere de bani
TC	Transfer de credit
Tranzacții OTC	Tranzacții Over The Counter
Tranzacții BVM	Tranzacții la Bursa de Valori a Moldovei
VMC	Valori mobiliare corporative
VMS	Valori mobiliare de stat

Sumar

Raportul privind rezultatele monitorizării infrastructurii pieței financiare reprezintă o analiză a indicatorilor sistemelor de plăți și a instrumentelor de plată fără numerar, a tendințelor înregistrate pe parcursul **trimestrului III al anului 2020**, precum și a perspectivelor de evoluție a acestora.

În calitate de administrator al SAPI, pe parcursul trimestrului de referință, Banca Națională a Moldovei a monitorizat continuu activitatea participanților la sistem, parametrii funcționali și tehnici ai SAPI în scopul asigurării funcționării stabile și eficiente a acestuia. Disponibilitatea sistemului a constituit 100%, iar incidente majore în măsură să afecteze activitatea participanților și procesele critice ale SAPI nu au fost înregistrate.

În perioada 1 iulie -30 septembrie 2020, SAPI și-a derulat activitatea conform programului obișnuit de lucru, procesând 3,2 mil. plăți în valoare de 251,1 mld. lei.

Operațiunile de decontare în **sistemul DCU** s-au derulat în perioada de referință în condiții de siguranță, eficiență și în timp util, fiind înregistrat un singur incident pe parcursul trimestrului, acesta însă nu a afectat continuitatea sistemului.

Pe parcursul trimestrului III 2020, **indicatorii activității cu carduri de plată** și-au menținut tendința de creștere, numărul cardurilor aflate în circulație majorându-se cu 9,4 la sută față de aceeași perioadă a anului precedent, iar numărul plăților fără numerar efectuate cu cardurile emise în țară majorându-se cu 39,8 la sută față de perioada similară a anului precedent.

Conform datelor pentru trimestrul de referință, **88,4 la sută** din număr și **88,8 la sută** din valoarea operațiunilor de TC au fost inițiate în format electronic **prin intermediul SADD**, ceea ce reflectă gradul de digitalizare a serviciilor de plată în Republica Moldova.

Debitarea directă rămâne a fi un instrument mai puțin utilizat pe teritoriul Republicii Moldova. La finele trimestrului III al anului curent, acest instrument a fost utilizat de către 12,3 mii de plătitori. Debitarea directă este utilizată doar de către persoanele fizice, iar în majoritatea cazurilor este vorba de plata serviciilor comunale.

Sistemele automatizate de deservire la distanță (SADD) devin tot mai populare în rândul utilizatorilor, astfel se constată o majorare a numărului deținătorilor SADD la finele trimestrului III 2020 comparativ cu perioada similară a anului precedent, care se datorează, în special, creșterii considerabile a utilizatorilor sistemelor de tip mobile-payments. **Numărul deținătorilor activi**¹ a consemnat o tendință de creștere de 45,1 la sută față de trimestrul III 2019, ca urmare a creșterii necesității de a utiliza sistemele automatizate de deservire la distanță pentru efectuarea plăților, în special în contextul situației epidemiologice din țară, cauzată de pandemia COVID-19.

¹ Deținător SADD care a efectuat cel puțin o operațiune financiară pe parcursul unui trimestru printr-un sistem automatizat de deservire la distanță.

Totodată, valoarea **remiterilor de bani** recepționate de către persoanele fizice a crescut cu 32,5 la sută față de trimestrul III 2019, iar la cele efectuate a crescut cu 32,4 la sută.

Capitolul 1. Rolul BNM în supravegherea infrastructurilor pieței financiare din RM

Infrastructurile pieței financiare (IPF) joacă un rol important în vederea asigurării stabilității sistemului financiar. Serviciile furnizate de către IPF sunt critice întrucât orice defecțiune a acestora poate afecta implementarea politicii monetare, precum și promovarea încrederii publicului în efectuarea plăților fără numerar. Ținând cont de rolul central în cadrul unei economii, IPF sunt supuse unor practici riguroase de gestiune a riscurilor și trebuie să fie rezistente la stres.

Banca Națională a Moldovei deține mandatul legal de a exercita funcția de supraveghere (oversight), acesta fiind expres stipulat în *Legea nr. 548/1995* și *Legea nr. 114/2012*. Astfel, conform art. 5 alin. (1) lit. f) din *Legea nr. 548/1995*, **BNM supraveghează infrastructurile pieței financiare, în condițiile stabilite de lege, și promovează funcționarea stabilă și eficientă a acestora.**

Această atribuție este realizată în corespundere cu cele mai bune practici internaționale, precum și cu recomandările, principiile, standardele din acest domeniu emise de Banca Reglementelor Internaționale, Banca Centrală Europeană, Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială etc.

Politica de supraveghere a sistemului de plăți în Republica Moldova, aprobată prin HCE al BNM nr. 299 din 27.10.2016, dezvăluie modalitatea de organizare a supravegherii sistemelor de plăți și nominalizează sistemele de plăți din Republica Moldova care sunt supuse supravegherii de către BNM (a se vedea Figura 2).

Figura 1. Lista sistemelor de plăți din Republica Moldova supuse supravegherii de către BNM la finele trimestrului III 2020:

1. Sisteme de plăți

- Sistemul automatizat de plăți interbancare (SAPI)

2. Sistemele de compensări și decontări ale valorilor mobiliare

- Sistemul Depozitarului central unic al valorilor mobiliare (SDCU)

3. Instrumentele de plată

- Cardurile de plată
- Transferurile de credit
- Debitările directe

4. Sistemele automatizate de deservire la distanță (SADD)

5. Remiterile de bani

În baza informației obținute în cadrul monitorizării zilnice/lunare/trimestriale, Banca Națională efectuează evaluarea periodică a conformării sistemelor de plăți și decontări la cerințele expuse în actele normative și/sau la standardele internaționale aplicabile.

Standardele internaționale care se aplică la evaluarea periodică a *SAPI* (și evaluarea ulterioară a DCU) sunt *Principiile aferente infrastructurilor pieței financiare*, emise de Banca Reglementelor Internaționale (BIS) și Organizația Internațională a Comisiilor Valorilor Mobiliare (IOSCO).

La exercitarea funcției de supraveghere a instrumentelor de plată fără numerar și a sistemelor automatizate de deservire la distanță (SADD), Banca Națională a Moldovei efectuează următoarele:

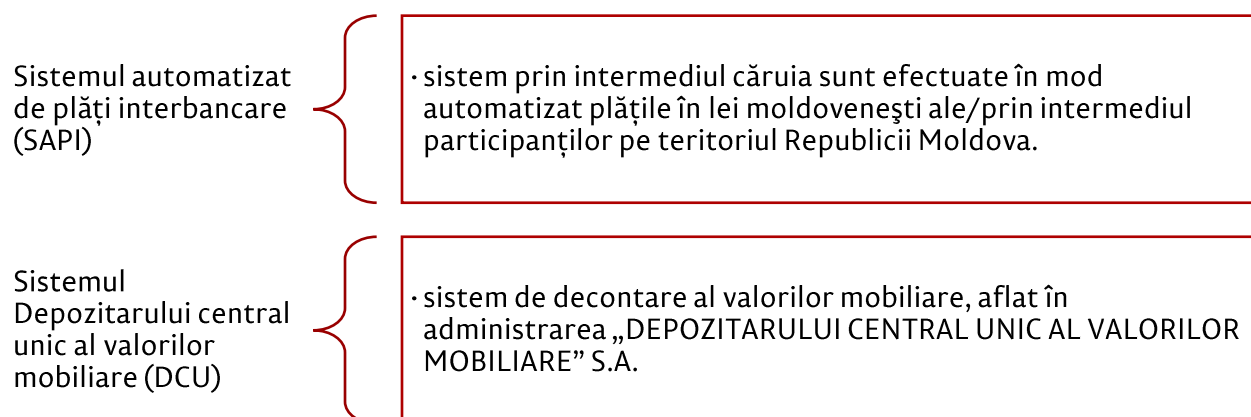
- ① | **Colectează date** privind siguranța și eficiența utilizării instrumentelor de plată fără numerar și a SADD. Datele folosite în scopul supravegherii sunt din rapoartele prezentate de către prestatorii de servicii de plată (în continuare - PSP), din informațiile obținute în cadrul controalelor pe teren, precum și din sursele de informare în masă (internet, mass-media etc.);
- ② | **Monitorizează apariția noilor tehnologii în domeniu.** Evoluțiile înregistrate în domeniul tehnologiilor informaționale influențează în mod direct caracteristicile serviciilor de plată și implicit nivelul de siguranță și eficiență al instrumentelor de plată fără numerar, al SADD. Valorificarea acestor evoluții presupune consolidarea supravegherii și adaptarea continuă la riscurile generate de apariția noilor metode de plată;
- ③ | **Analizează și determină indicatorii de eficiență și siguranță** privind instrumentele de plată, în baza informației și a datelor obținute de la PSP, precum și ca urmare a cercetărilor proprii în vederea identificării situației actuale și a evoluțiilor recente în utilizarea instrumentelor de plată fără numerar/SADD, dar și a măsurilor ce pot fi întreprinse pentru îmbunătățirea valorii indicatorilor menționați;
- ④ | **Întreprinde măsurile relevante.** În cazul constatării abaterilor la indicatorii aferenți siguranței și eficienței instrumentelor de plată/SADD, Banca Națională intervine prin ajustarea cadrului normativ, formularea de recomandări sau întreprinderea altor măsuri potrivite pentru sporirea solidității acestora.

În ceea ce privește evaluarea periodică a pieței serviciilor de remitere de bani, aceasta este efectuată în baza *Principiilor generale pentru serviciile de remiteri internaționale*, emise de BIS și Banca Mondială.

Capitolul 2. Sistemele de plăți și decontări de importanță sistemică

Sistemele, o întrerupere în activitatea cărora ar putea periclita siguranța și stabilitatea sistemului de plăți și/sau a piețelor financiare, sunt considerate a fi de importanță sistemică. Dintre sistemele ce cad sub incidența supravegherii realizate de BNM, conform atribuțiilor sale, au fost desemnate două sisteme de importanță sistemică.

Figura 2. Sistemele de importanță sistemică care cad sub supravegherea BNM:

2.1. Sistemul automatizat de plăți interbancare

SAPI este operațional din anul 2006 și este administrat de Banca Națională a Moldovei. SAPI este compus din sistemul de decontare pe bază brută în timp real (sistemul **DBTR**) și sistemul de compensare cu decontare pe bază netă (sistemul **CDN**). Sistemul DBTR este destinat prelucrării plăților urgente și de mare valoare, iar sistemul CDN este destinat procesării plăților de mică valoare.

În calitate de administrator al SAPI, pe parcursul trimestrului III al anului curent, Banca Națională a Moldovei a monitorizat continuu activitatea participanților la sistem și capacitatea acestora de a reacționa în situații de incident.

La sfârșitul trimestrului III al anului 2020, în SAPI erau înregistrați **17 participanți**:

-
- Banca Națională a Moldovei;
 - 11 bănci licențiate de Banca Națională a Moldovei;
 - Centrul de casă și decontări din mun. Tiraspol;
 - Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor, inclusiv în calitate de participant mandatat;
 - Depozitarul central unic al valorilor mobiliare;
 - Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar.
-

Pe parcursul trimestrului III 2020, în SAPI a fost procesat un volum de **3,2 mil. plăți** în valoare de **251,1 mld. lei**, înregistrând o diminuare de 4,0 la sută ca număr și respectiv, o creștere de 10,0 la sută ca valoare, în comparație cu perioada similară a anului precedent.

Tabelul 1. Tranzacții procesate prin intermediul SAPI

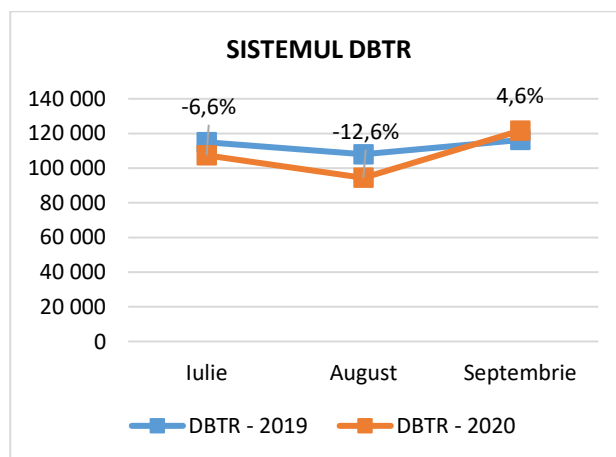
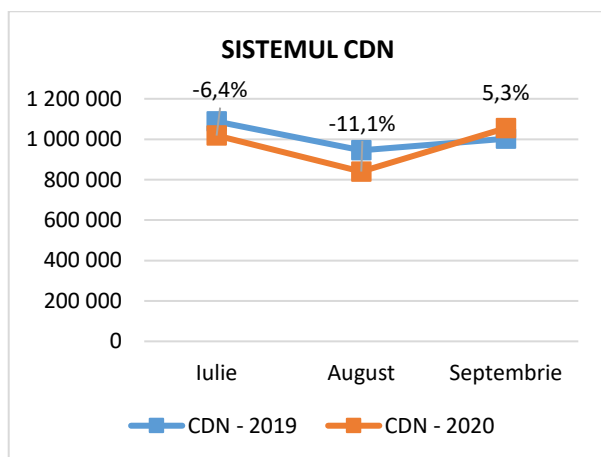
Plăți trimestrul III 2020	Număr	Valoare
DBTR	323 324	234 794 753 475
<i>Retail*</i>	317 425	74 462 493 715
<i>Non-retail*</i>	5 899	160 332 259 760
CDN	2 912 775	16 343 316 549
Total plăți	3 236 099	251 138 070 023
Medii zilnice		
DBTR	5,1 mii	3,7 mld.
<i>Retail</i>	5,0 mii	1,2 mld.
<i>Non-retail</i>	94	2,5 mld.
CDN	46,2 mii	259,4 mil.
Valoarea medie a tranzacției		
DBTR	726,2 mii	
<i>Retail</i>	234,6 mii	
<i>Non-retail</i>	27,2 mil.	
CDN	5,6 mii	

**tranzacții retail - transferuri inițiate de către participanți în numele clienților (transferuri ordinare, transferuri aferente plăților bugetare, percepere incontestabilă care se referă/nu se referă la bugetul public național, debitare directă aferentă serviciilor guvernamentale, alte transferuri);*

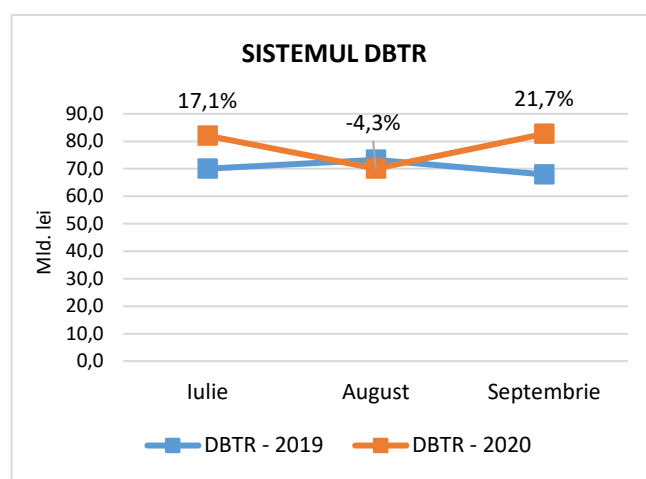
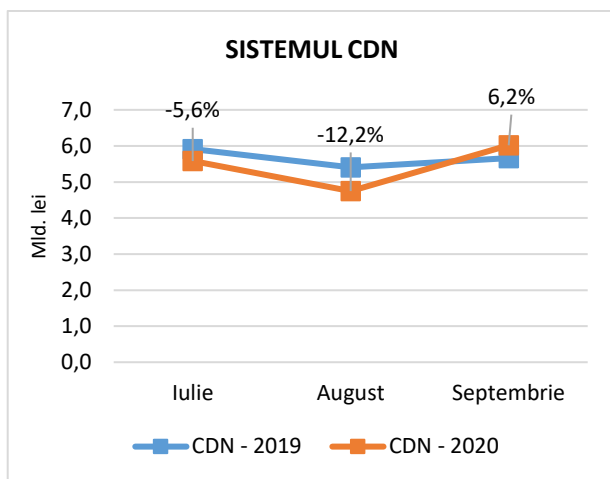
**tranzacții non-retail - transferuri inițiate de către participanți în nume și pe cont propriu (operațiuni de eliberare a numerarului, operațiuni cu valori mobiliare pe piața secundară, operațiuni cu valori mobiliare și de politică monetară, transferuri de credit ordinare interbancare, transferuri privind depozitele "overnight", alte transferuri);*

Diagrama 1. Evoluția plăților procesate în sistemul CDN și sistemul DBTR

În funcție de număr

În funcție de valoare

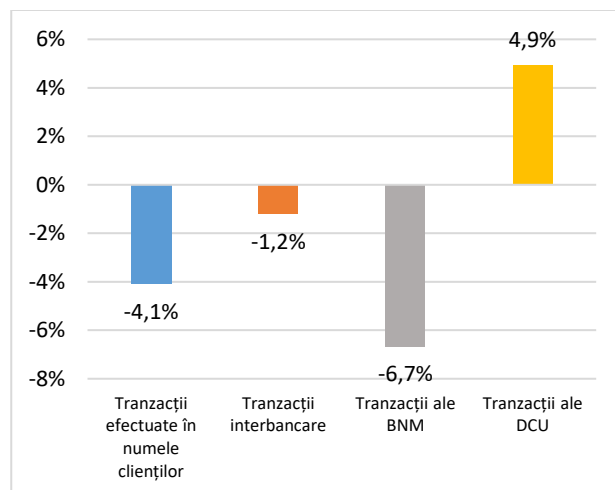
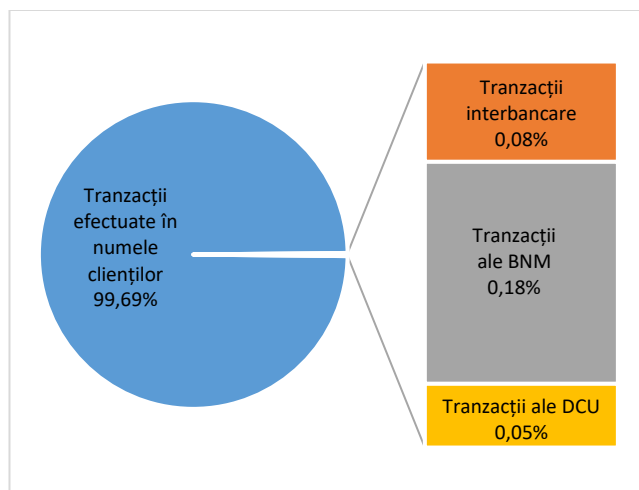

Pe fondul situației epidemiologice din țară în contextul pandemiei de COVID-19, numărul plăților procesate prin intermediul SAPI, în perioada iulie-septembrie, a înregistrat o diminuare față de perioada similară a anului precedent: cu 4,0 la sută în sistemul CDN și cu 4,7 la sută în sistemul DBTR.

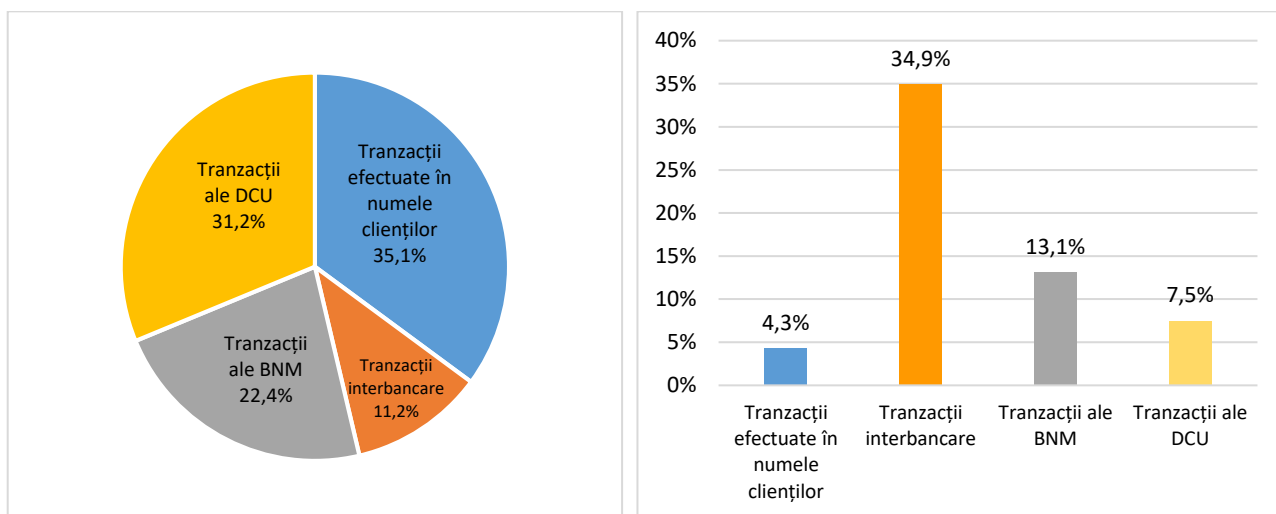
Din punct de vedere valoric, plățile procesate în sistemul CDN au înregistrat o diminuare de 3,8 la sută față de valoarea înregistrată în trim. III al anului trecut, în timp ce plățile procesate în sistemul DBTR au înregistrat o creștere de 11,1 la sută față de aceeași perioadă.

Diagrama 2. Tranzacțiile procesate în SAPI în trimestrul III 2020, în funcție de tipurile de plăți și dinamica înregistrată față de trimestrul III 2019

În funcție de numărul operațiunilor

În funcție de valoarea operațiunilor

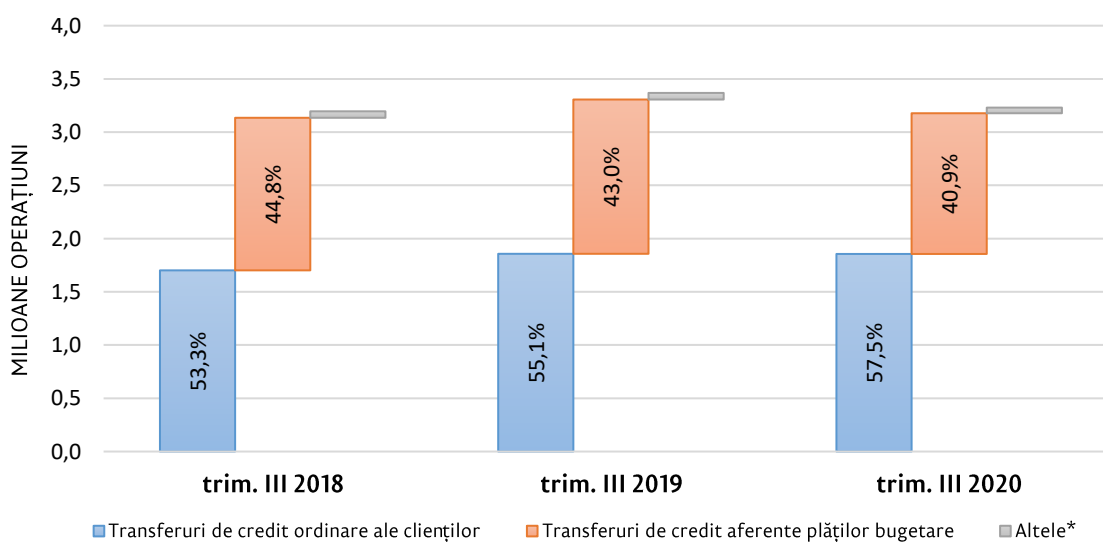

Transferurile inițiate de către participanți în numele clienților constituie **99,7 la sută** din numărul plăților efectuate prin SAPI și **35,1 la sută** din valoarea totală a transferurilor efectuate în SAPI în trimestrul III 2020.

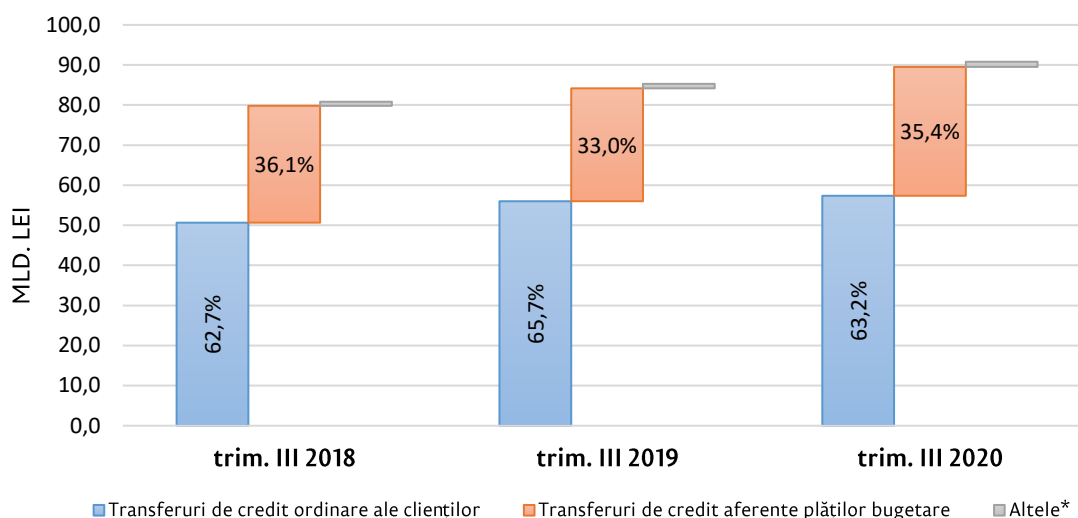
Numărul plăților inițiate de către participanți în *numele clienților* s-a diminuat în trim. III al anului curent cu 4,1 la sută, în timp ce valoarea acestora s-a majorat cu 4,3 la sută comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019, moment ce ar putea fi interpretat prin redresarea treptată a activităților economice afectate de pandemie în trimestrele anterioare ale acestui an.

Diagrama 3. Structura plăților inițiate de către participanți în numele clienților în SAPI

În funcție de numărul tranzacțiilor

În funcție de valoarea tranzacțiilor

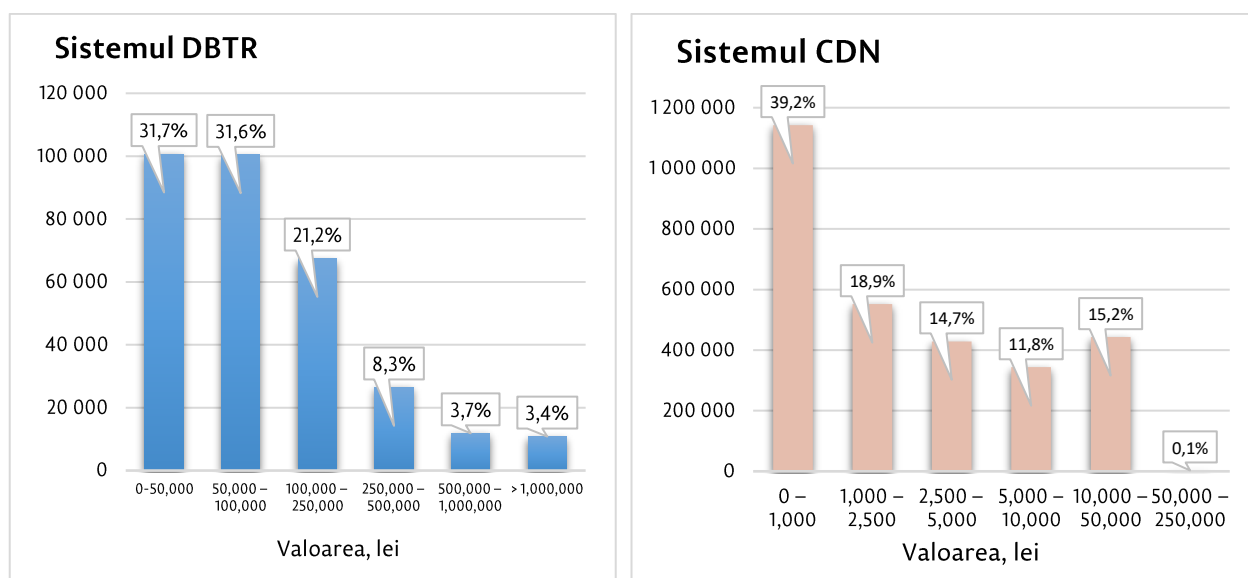

*Altele - Restituirea sumei în mod eronat, Achitarea serviciilor prestate de BNM în cadrul SAPI, Perceperea incontestabilă (care nu se referă la plățile în bugetul public național), Perceperea incontestabilă (care se referă la plățile în bugetul public național), Transferuri programate, Debitarea directă aferentă Serviciului Governamental de Plăți Electronice).

Notă: Datele includ și transferurile inițiate de BNM și DCU

Conform tendinței înregistrate în ultimii 3 ani, în structura plăților inițiate de către participanți în numele clienților se constată o majorare treptată a transferurilor de credit ordinare atât ca număr, cât și ca valoare absolută, comparativ cu transferurile de credit aferent plăților bugetare, ceea ce ilustrează o activizare a relațiilor comerciale în economia reală comparativ cu cele între contribuabili și stat.

Diagrama 4. Distribuția numărului de plăți în SAPI, în funcție de valoarea tranzacției, trimestrul III, 2020

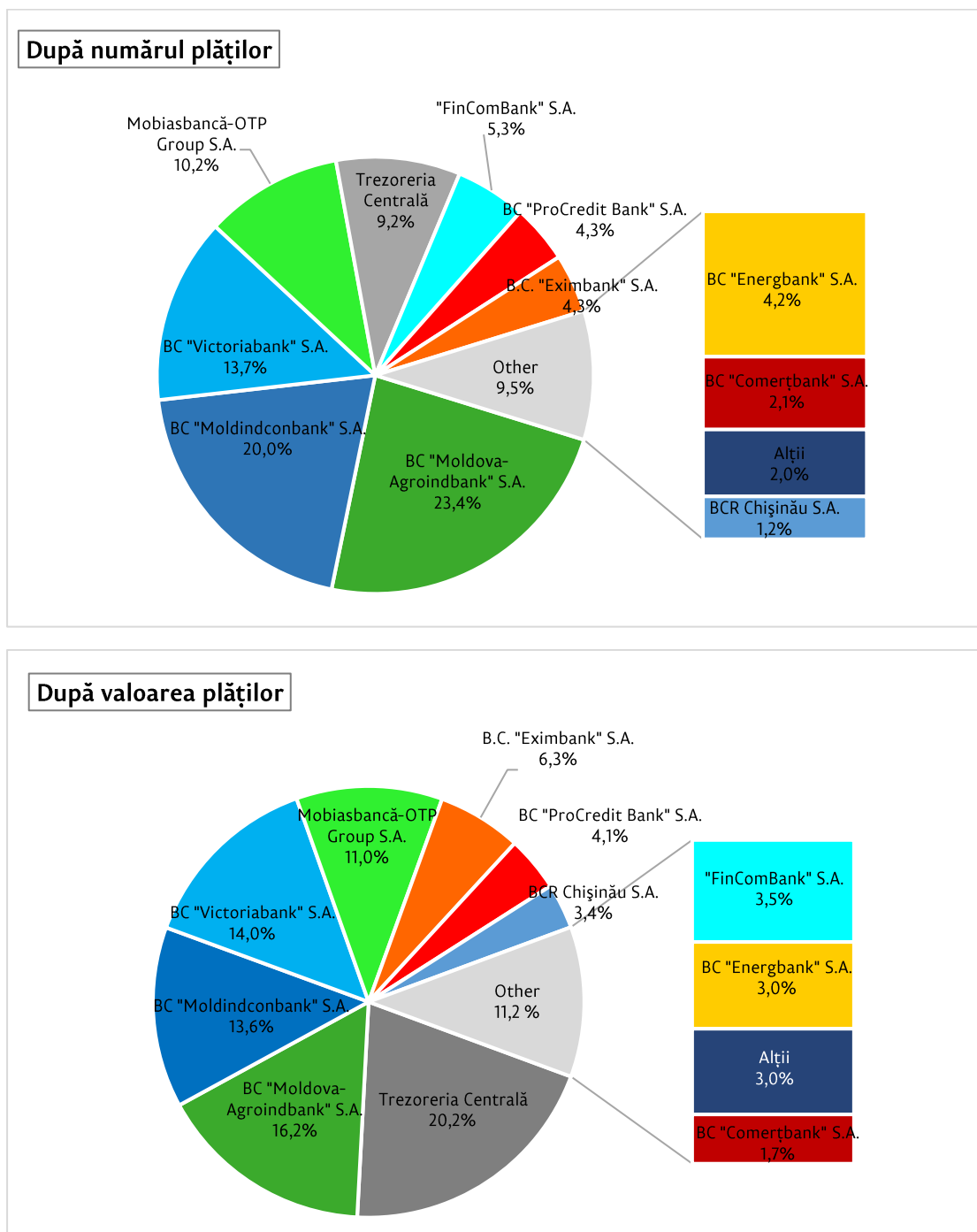

În sistemul DBTR, plățile a căror valoare este de până la 50 000 lei constituie 31,7 la sută, iar decontarea acestora în cadrul acestui sistem a fost condiționată de atribuirea priorității urgente de către participant.

În sistemul CDN, cea mai mare pondere (39,2 la sută), o dețin plățile a căror valoare este sub limita de 1 000 lei.

Pe parcursul trimestrului III 2020, **disponibilitatea** medie a sistemului pentru participanți a constituit **100%**, ceea ce ilustrează nivelul de stabilitate al SAPI în funcție de capacitatea participanților de a utiliza sistemul pe parcursul zilelor operaționale ale trimestrului de raportare.

Diagrama 5. Ponderea participanților în SAPI după numărul și valoarea documentelor de plată inițiate, trimestrul III, 2020

Notă: Datele nu includ transferurile inițiate de BNM și DCU

Rata de concentrare (calculată ca sumă a celor mai mari cinci cote individuale de participare din perspectiva ordinelor de plată decontate) a constituit 76,5 la sută ca număr de plăți decontate și 75,0 la sută ca valoare.

2.2. Sistemul Depozitarului central unic al valorilor mobiliare

Sistemul DCU este operațional din 31 iulie 2018 și este administrat de către S.A. Depozitarul central unic al valorilor mobiliare.

La finele trimestrului III 2020, în cadrul sistemului DCU erau înregistrați **20 de participanți**, dintre care:

- Banca Națională a Moldovei;
- 11 bănci licențiate de Banca Națională a Moldovei;
- Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar;
- 7 societăți de investiții nebankare.

Totodată, la sfârșitul trimestrului III 2020, în cadrul sistemului DCU erau înregistrați **84 de emitenți**:

- Banca Națională a Moldovei;
- Ministerul Finanțelor;
- 82 de societăți pe acțiuni.

Servicii de înregistrare a valorilor mobiliare prestate de DCU

La finele trimestrului III 2020, în sistemul DCU erau înregistrate 287,1 mil. valori mobiliare de tip VMS și CBN la valoarea nominală de 33,6 mld. lei.

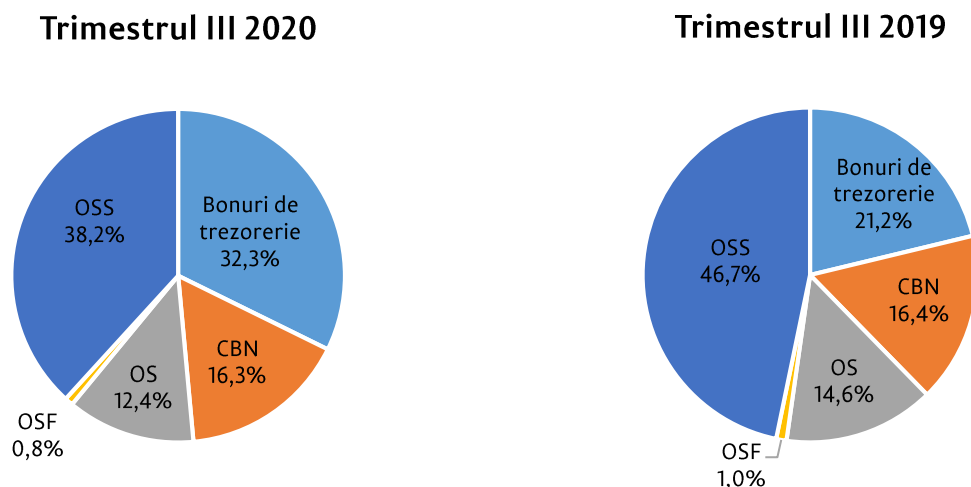
Tabelul 2. Evoluția valorilor mobiliare de tip VMS și CBN, la valoarea nominală

Tipul valorilor mobiliare	Tr. III 2020 (lei)	Tr. III 2019 (lei)	Evoluția în dinamică
Bonuri de trezorerie	10 854 037 400	5 941 763 600	▲ 82,7%
Certificatele Băncii Naționale (CBN)	5 465 480 000	4 602 000 000	▲ 18,8%
Obligațiuni de stat cu rata fixă a dobânzii (OS)	4 185 370 600	4 079 412 000	▲ 2,6%
Obligațiuni de stat cu rata flotantă a dobânzii (OSF)	270 824 200	278 311 400	▼ -2,7%
Obligațiuni de stat - convertirea datoriei statului față de BNM (OSS)	12 851 200 000	13 081 200 000	▼ -1,8%
TOTAL	33 626 912 200	27 982 687 000	▲ 20,2%

Sursa: DCU

Structura instrumentelor financiare înregistrate în funcție de tipul acestora este prezentată în Diagrama 6.

Diagrama 6. Structura instrumentelor înregistrate în SDCU de tip VMS și CBN, în funcție de valoarea nominală

Totodată, la finele trimestrului III 2020, în sistemului DCU erau înregistrate **307,5 mil. valori mobiliare corporative (VMC)**, dintre care 305,6 mil. acțiuni ordinare și 1,9 mil. acțiuni preferențiale. Valoarea totală a VMC a constituit pentru perioada de referință 5,8 mld. lei, dintre care 99,9 la sută din valoarea totală a VMC reprezentau *acțiunile ordinare*.

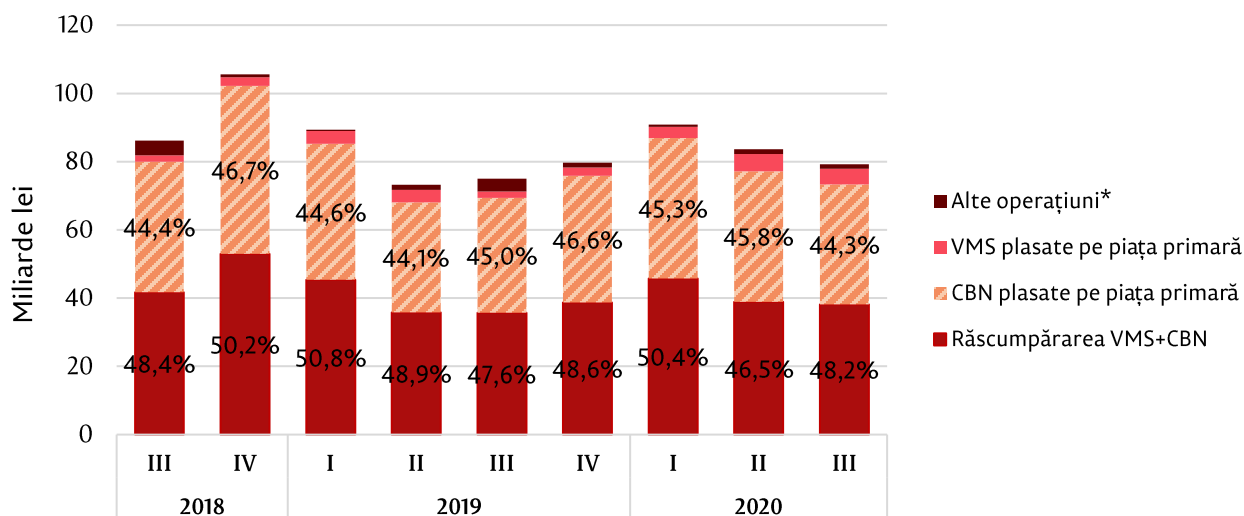
Servicii de decontare prestate de DCU

Pe parcursul trimestrului III 2020, în sistemul DCU au fost decontate 1 845 ordine de transfer în valoare de 79,3 mld. lei, în creștere cu 12,0 la sută ca număr și respectiv în creștere cu 5,7 la sută ca valoare față de perioada similară a anului precedent.

Tabelul 3. Numărul ordinelor de transfer decontate în sistemul DCU

Tip operațiune	Trimestrul III 2020	Trimestrul III 2019	Evoluția în dinamică	
Răscumpărarea VMS+CBN	551	460	▲	19,8%
VMS plasate pe piața primară	547	514	▲	6,4%
Plata cupoanelor la OS	356	395	▼	-9,9%
CBN plasate pe piața primară	138	116	▲	19,0%
Tranzacții OTC (efectuate de DCU)	84	27	▲	211,1%
Tranzacții OTC (efectuate de brokeri)	71	0		n/a
Tranzacții BVM	41	72	▼	-43,1%
Vânzări/cumpărări definitive pe piața secundară	53	42	▲	26,2%
Rezervarea/eliberarea VMS în/din contul ILF (intraday liquidity facility)	2	9	▼	-77,8%
Credite overnight	2	10	▼	-80,0%
Operațiuni repo	0	2	▼	-100,0%
TOTAL	1 845	1 647	▲	12,0%

Sursa: DCU

Diagrama 7. Structura valorii operațiunilor decontate prin sistemul DCU, 2018-2020

*Credite overnight, plata cupoanelor la OS, operațiuni repo, vânzări/cumpărări definitive pe piața secundară, rezervarea/eliberarea VMS în/din contul ILF (intraday liquidity facility), tranzacții BVM, tranzacții OTC (efectuate de DCU).

Sursa: DCU

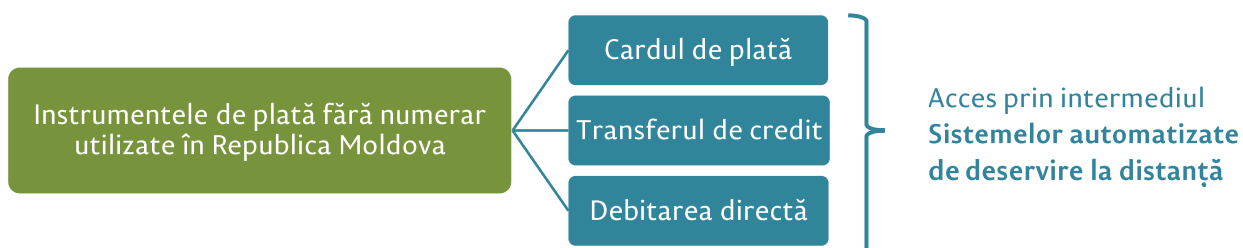
Tabelul 4. Valoarea ordinelor de transfer decontate în sistemul DCU

Tip operațiune	Trimestrul III 2020	Trimestrul III 2019	Evoluția în dinamică
Răscumpărarea VMS+CBN	38 175 167 800	35 669 346 000	▲ 7,0%
CBN plasate pe piața primară	35 116 360 000	33 716 655 000	▲ 4,2%
VMS plasate pe piața primară	4 649 485 200	1 883 295 900	▲ 146,9%
Vânzări/cumpărări definitive pe piața secundară	275 556 300	145 541 500	▲ 89,3%
Rezervarea/eliberarea VMS în/din contul ILF (intraday liquidity facility)	521 323 800	314 402 800	▲ 65,8%
Credite overnight	400 030 137	1 200 204 247	▼ -66,7%
Plata cupoanelor la OS	76 668 525	72 663 982	▲ 5,5%
Tranzacții BVM	5 423 561	1 478 973 790	▼ -99,6%
Tranzacții OTC (efectuate de DCU)	44 184 849	7 319 277	▲ 503,7%
Tranzacții OTC (efectuate de brokeri)	457 455	0	n/a
Operațiuni repo	0	500 743 320	n/a
TOTAL	79 264 657 627	74 989 145 815	▲ 5,7%

Sursa: DCU

Pe parcursul trimestrului III al anului 2020, în sistemul DCU a fost înregistrat un singur **incident**, care însă nu a afectat continuitatea sistemului DCU.

Capitolul 3. Instrumentele de plată

3.1. Cardurile de plată

Tabelul 5. Tendințele generale ale pieței cardurilor de plată emise în Republica Moldova, în funcție de principalele caracteristici

Denumirea articolului	Trimestrul III 2020		Trimestrul III 2019		Evoluția în dinamică 2020 / 2019	
	număr unit.	structura %	număr unit.	structura %	%	
Numărul de carduri aflate în circulație la sfârșitul perioadei analizate - total	2 153 139	100%	1 968 334	100%	▲	9,4%
a) emise în cadrul sistemului:						
card emis sub mărcile SPCP "Visa International"	1 151 790	53,5%	996 608	50,6%	▲	15,6%
card emis sub mărcile SPCP "MasterCard WorldWide"	997 497	46,3%	966 539	49,1%	▲	3,2%
card emis sub mărcile SPCP „American Express”	3 852	0,2%	5 187	0,3%	▼	-25,7%
b) după proveniența mijloacelor:						
card de debit	2 105 142	97,8%	1 924 124	97,8%	▲	9,4%
card de credit	47 997	2,2%	44 210	2,2%	▲	8,6%
c) pe caracteristica „condițiile emiterii”						
card personalizat, emis în baza proiectelor salariale	954 825	44,3%	965 790	49,1%	▼	-1,1%
card personalizat, emis în baza proiectelor sociale	418 269	19,4%	403 021	20,5%	▲	3,8%
card personalizat, emis în condiții generale	722 768	33,6%	568 160	28,9%	▲	27,2%
card personificat*	57 277	2,7%	31 363	1,6%	▲	82,6%
card preplătit	0	0,0%	0	0,0%		0,0%
d) pe tipul soluției tehnice						
card de proximitate (contactless)	1 664 729	77,3%	1 238 484	62,9%	▲	34,4%
card hibrid	481 970	22,4%	718 194	36,5%	▼	-32,9%
card cu bandă magnetică	4 223	0,2%	9 131	0,5%	▼	-53,8%
card virtual	2 217	0,1%	2 525	0,1%	▼	-12,2%
e) după tipul deținătorului						
card personal	2 136 609	99,2%	1 955 587	99,4%	▲	9,3%
card business	16 530	0,8%	12 747	0,6%	▲	29,7%
f) după gradul de utilizare						
card activ **	1 264 739	58,7%	1 072 911	54,5%	▲	17,9%
inclusiv: salarial	613 776	64,3%	569 219	58,9%	▲	7,8%
inclusiv: social	314 809	75,3%	255 573	63,4%	▲	23,2%
inclusiv: general	311 449	43,1%	231 019	40,7%	▲	34,8%
inclusiv: personificat	24 705	43,1%	17 100	54,5%	▲	44,5%
card inactiv	888 400	41,3%	895 423	45,5%	▼	-0,8%

* card personificat - card de plată care este atașat la un cont de plăți și pe care nu este tipărită/emboșată informația despre client.

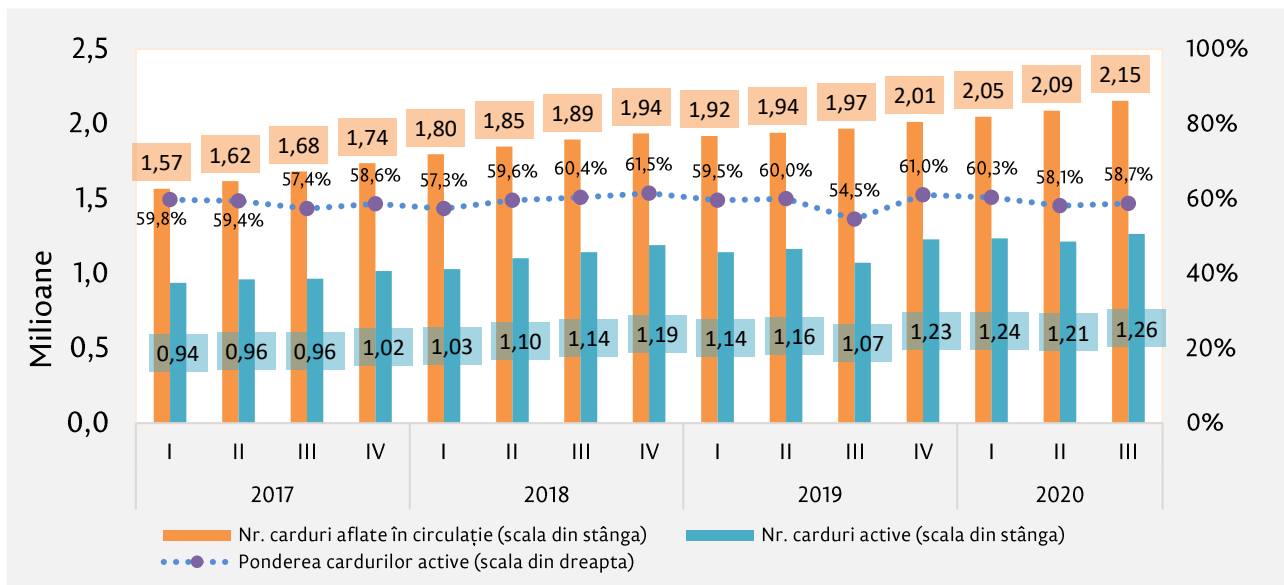
** card activ - card de plată prin care s-a efectuat cel puțin o operațiune financiară pe parcursul unui trimestru.

Informație Publică – Document creat în cadrul BNM.

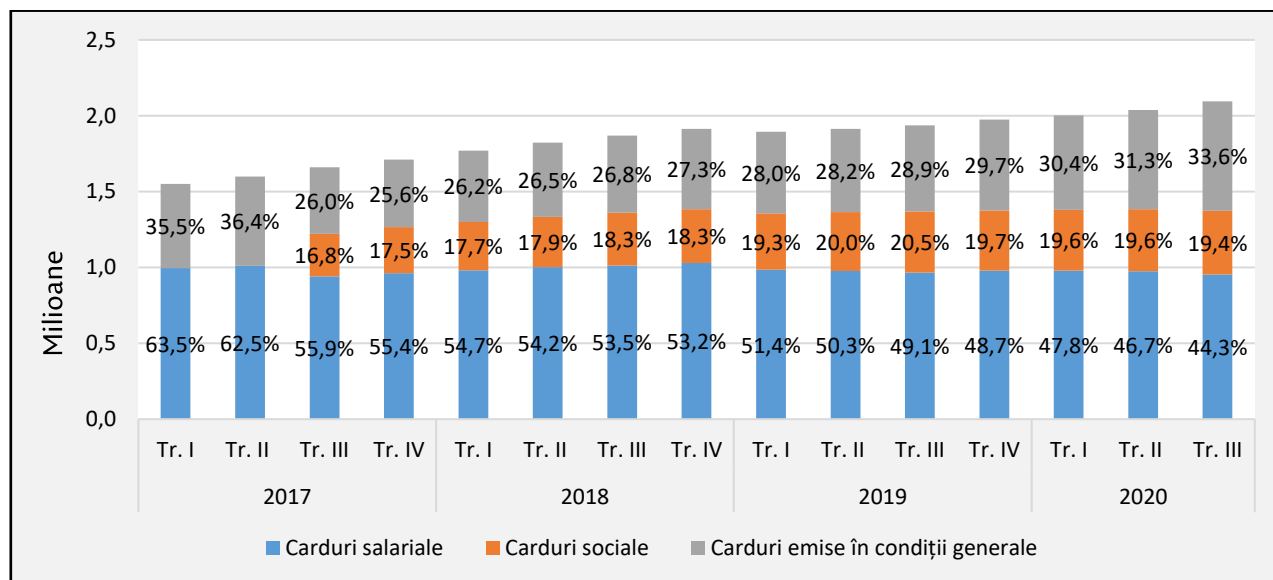
După soluția tehnică, cardurile de proximitate au constituit 91,3 la sută din numărul cardurilor emise pe parcursul trimestrului III al anului curent și 77,3 la sută din ponderea totală a cardurilor deținute (cu 34,4 la sută mai mult decât în trimestrul III 2019).

Ponderea cardurilor active a rămas constantă pe parcursul ultimelor trimestre. Cardurile sociale sunt categoria cu cea mai înaltă rată a cardurilor active (75,3 la sută). 61,8 la sută din numărul operațiunile efectuate cu cardurile sociale sunt operațiuni de plată fără numerar, însă valoric retragerile de numerar reprezintă 80,2 la sută din totalul operațiunilor efectuate.

Diagrama 8. Numărul cardurilor de plată aflate în circulație, 2017-2020

Sursa: PSP raportori

Diagrama 9. Evoluția numărului cardurilor de plată, în funcție de condițiile emiterii, 2017-2020²

Notă: Până în trimestrul II 2017, băncile raportau cardurile personalizate, emise în baza proiectelor sociale sub același cod ca și cele emise în baza proiectelor salariale.

Sursa: PSP raportori

Pe parcursul perioadei analizate, se atestă o creștere constantă a ponderii cardurilor emise la condiții generale în numărul total al cardurilor aflate în circulație, ceea ce denotă predispoziția benevolă a utilizatorilor de a dispune de un instrument de plată fără numerar, necondiționată de necesitatea recepționării anumitor plăți salariale sau sociale.

² Diagrama nu conține informația cu privire la cardurile personificate, care constituie 2,7 la sută din numărul total de carduri aflate în circulație în trim.III 2020

Operațiuni efectuate cu cardurile emise de prestatorii de servicii de plată din Republica Moldova, precum și operațiuni efectuate în țară cu carduri emise în străinătate

Tabelul 6. Numărul operațiunilor efectuate prin intermediul cardurilor de plată

	Denumire articol	trimestrul III 2020		trimestrul III 2019		Evoluția (2020 / 2019)		
		număr	%	număr	%	%		
Operațiuni efectuate cu carduri emise în RM	plăți fără numerar	Total plăți fără numerar	18 285 188	73,3%	13 079 300	65,1%	▲	39,8%
		card de debit	17 558 846	96,0%	12 537 433	95,9%	▲	40,1%
		card de credit	726 342	4,0%	541 867	4,1%	▲	34,0%
		Visa	9 784 241	53,5%	6 979 923	53,4%	▲	40,2%
		MasterCard	8 494 101	46,5%	6 088 568	46,6%	▲	39,5%
		American Express	6 846	0,0%	10 809	0,1%	▼	-36,7%
		în rețeaua proprie a băncilor (on-us)	7 169 845	39,2%	4 435 292	33,9%	▲	61,7%
		în rețeaua altor bănci din RM	8 360 942	45,7%	5 184 977	39,6%	▲	61,3%
		în străinătate	2 754 401	15,1%	3 459 031	26,4%	▼	-20,4%
		cu prezența fizică a cardului	12 488 295	68,3%	8 389 029	64,1%	▲	48,9%
		fără prezența fizică a cardului: platforme de comerț electronic (e-commerce)	2 552 035	14,0%	2 628 639	20,1%	▼	-2,9%
		fără prezența fizică a cardului: sisteme automatizate de deservire la distanță	2 927 778	16,0%	1 870 348	14,3%	▲	56,5%
	alte*	317 080	1,7%	191 284	1,5%	▲	65,8%	
	retrageri de numerar	Total retrageri de numerar	6 645 069	26,7%	7 018 646	34,9%	▼	-5,3%
		card de debit	6 479 301	97,5%	6 829 503	34,0%	▼	-5,1%
		card de credit	165 768	2,5%	189 143	0,9%	▼	-12,4%
		Visa	3 498 783	52,7%	3 616 190	18,0%	▼	-3,2%
		MasterCard	3 146 008	47,3%	3 402 080	16,9%	▼	-7,5%
American Express		278	0,0%	376	0,0%	▼	-26,1%	
în rețeaua proprie a băncilor (on-us)		6 183 621	93,1%	6 531 309	32,5%	▼	-5,3%	
în rețeaua altor bănci din RM		414 832	6,2%	413 623	2,1%	▲	0,3%	
în străinătate	46 616	0,7%	73 714	0,4%	▼	-36,8%		
Total număr de operațiuni		24 930 257	100%	20 097 946	100%	▲	24,0%	
Operațiuni efectuate în RM cu carduri emise în străinătate	plăți fără numerar	Total plăți fără numerar	1 915 747	79,2%	1 826 095	76,2%	▲	4,9%
		Visa	812 894	42,4%	807 340	44,2%	▲	0,7%
		MasterCard	1 101 774	57,5%	1 015 705	55,6%	▲	8,5%
		American Express	1 079	0,1%	3 050	0,2%	▼	-64,6%
		cu prezența fizică a cardului	1 709 592	89,2%	1 633 476	89,5%	▲	4,7%
	fără prezența fizică a cardului	206 155	10,8%	192 619	10,5%	▲	7,0%	
	retrageri de numerar	Total retrageri de numerar	501 683	20,8%	571 902	23,8%	▼	-12,3%
		Visa	269 581	53,7%	286 284	50,1%	▼	-5,8%
		MasterCard	232 021	46,2%	285 394	49,9%	▼	-18,7%
		American Express	81	0,0%	224	0,0%	▼	-63,8%
Total număr de operațiuni		2 417 430	100%	2 397 997	100%	▲	0,8%	

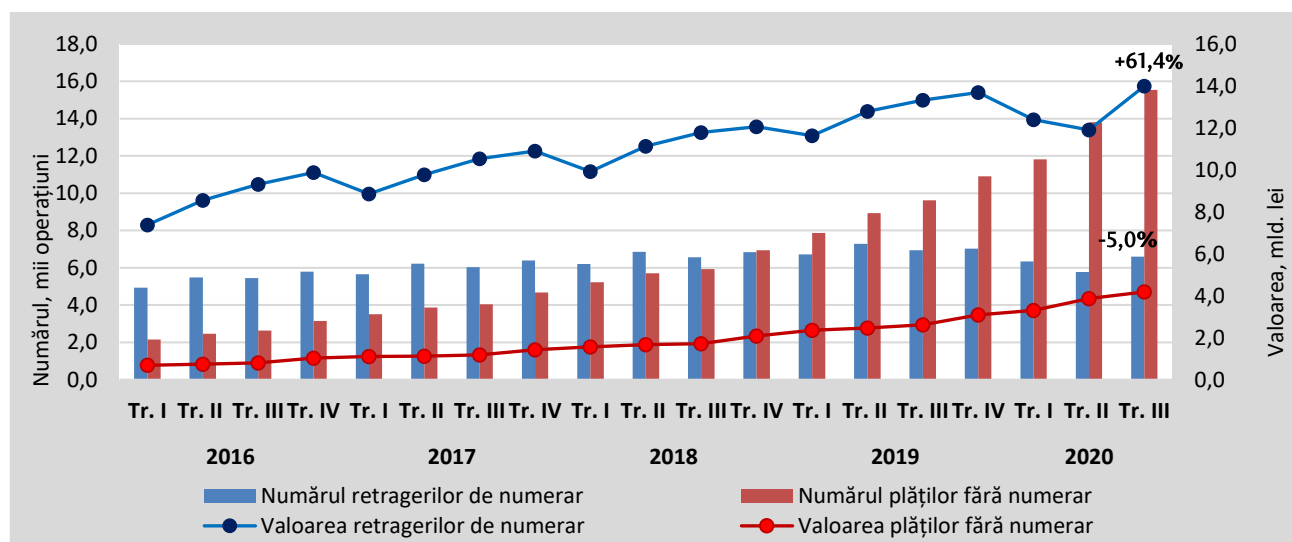
Sursa: PSP raportori

Tabelul 7. Valoarea operațiunilor efectuate prin intermediul cardurilor de plată

	Denumire articol	trimestrul III 2020		trimestrul III 2019		Evoluția (2020 / 2019)		
		lei	%	lei	%	%		
Operațiuni efectuate cu carduri emise în RM	plăți fără numerar	Total plăți fără numerar	5 538 567 868	28,1%	4 439 723 570	24,7%	▲	24,8%
		card de debit	5 264 936 696	95,1%	4 203 547 076	94,7%	▲	25,2%
		card de credit	273 631 172	4,9%	236 176 494	5,3%	▲	15,9%
		Visa	3 055 583 006	55,2%	2 408 783 147	54,3%	▲	26,9%
		MasterCard	2 480 393 922	44,8%	2 025 671 368	45,6%	▲	22,4%
		American Express	2 590 940	0,0%	5 269 055	0,1%	▼	-50,8%
		în rețeaua proprie a băncilor (on-us)	1 908 619 442	34,5%	1 121 228 798	25,3%	▲	70,2%
		în rețeaua altor bănci din RM	2 275 275 996	41,1%	1 499 505 559	33,8%	▲	51,7%
		în străinătate	1 354 672 430	24,5%	1 818 989 213	41,0%	▼	-25,5%
		cu prezența fizică a cardului	3 363 835 172	60,7%	2 620 315 171	59,0%	▲	28,4%
		fără prezența fizică a cardului: platforme de comerț electronic (e-commerce)	1 173 398 044	21,2%	1 188 605 655	26,8%	▼	-1,3%
		fără prezența fizică a cardului: sisteme automatizate de deservire la distanță	848 765 406	15,3%	477 296 604	10,8%	▲	77,8%
		Alte*	152 569 246	2,8%	153 506 140	3,5%	▼	-0,6%
	retrageri de numerar	Total retrageri de numerar	14 154 257 534	71,9%	13 532 936 842	75,3%	▲	4,6%
		card de debit	13 851 355 350	97,9%	13 174 153 740	97,3%	▲	5,1%
		card de credit	302 902 184	2,1%	358 783 102	2,7%	▼	-15,6%
		Visa	7 804 026 861	55,1%	7 263 374 774	53,7%	▲	7,4%
		MasterCard	6 349 241 917	44,9%	6 268 546 006	46,3%	▲	1,3%
		American Express	988 756	0,01%	1 016 062	0,01%	▼	-2,7%
		în rețeaua proprie a băncilor (on-us)	13 536 919 337	95,6%	12 932 693 042	95,6%	▲	4,7%
în rețeaua altor bănci din RM		454 778 394	3,2%	392 867 239	2,9%	▲	15,8%	
în străinătate	162 559 803	1,1%	207 376 561	1,5%	▼	-21,6%		
Total valoarea operațiunilor		19 692 825 402	100%	17 972 660 412	100%	▲	9,6%	
Operațiuni efectuate în RM cu carduri emise în străinătate	plăți fără numerar	Total plăți fără numerar	874 975 763	37,7%	1 196 131 208	45,1%	▼	-26,8%
		Visa	463 671 321	53,0%	651 051 410	54,4%	▼	-28,8%
		MasterCard	408 773 200	46,7%	536 013 795	44,8%	▼	-23,7%
		American Express	2 531 242	0,3%	9 066 003	0,8%	▼	-72,1%
		cu prezența fizică a cardului	689 301 516	78,8%	844 413 220	70,6%	▼	-18,4%
	fără prezența fizică a cardului	185 674 247	21,2%	351 717 988	29,4%	▼	-47,2%	
	retrageri de numerar	Total retrageri de numerar	1 448 726 945	62,3%	1 457 153 654	54,9%	▼	-0,6%
		Visa	797 090 294	55,0%	741 665 187	50,9%	▲	7,5%
		MasterCard	651 320 081	45,0%	714 433 452	49,0%	▼	-8,8%
		American Express	316 570	0,0%	1 055 015	0,1%	▼	-70,0%
Total valoarea operațiunilor		2 323 702 708	100%	2 653 284 862	100%	▼	-12,4%	

Sursa: PSP raportori

Diagrama 10. Numărul și valoarea operațiunilor domestice* efectuate cu cardurile de plată, 2016-2020

*operațiuni efectuate în rețeaua proprie a băncilor (on-us) și în rețeaua altor bănci din RM

Sursa: PSP raportori

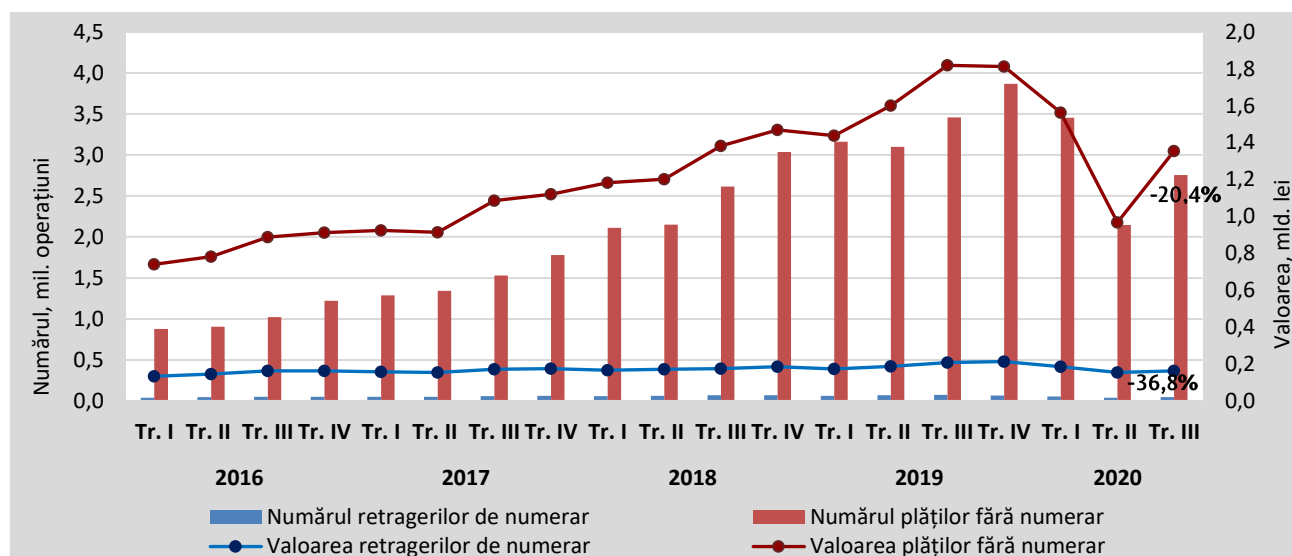
În timp ce numărul retragerilor de numerar a înregistrat în trimestrul curent o diminuare cu 5,0 la sută față de perioada similară a anului trecut, valoarea retragerilor s-a majorat cu 5,0 la sută în raport cu aceeași perioadă de referință.

Numărul și valoarea plăților fără numerar domestice mențin o tendință ascendentă constantă pe tot parcursul perioadei analizate. Pentru trimestrul curent s-a înregistrat o creștere de 61,4 la sută ca număr și respectiv 59,7 la sută ca valoare față de trimestrul III al anului 2019.

Valoarea medie a unei operațiuni domestice (MDL)

Anul	trim III. 2019	trim III. 2020	
Indicatorul	valoarea	valoarea	evoluția
Plată FN	272	269	▼ -1,1%
Retragere	1 919	2 120	▲ 10,5%

Diagrama 11. Numărul și valoarea operațiunilor efectuate peste hotare cu cardurile de plată emise în Republica Moldova, 2016-2020

Sursa: PSP raportori

În ceea ce privește operațiunile efectuate peste hotare cu cardurile de plată emise în Republica Moldova, acestea au fost puternic influențate de restricțiile de circulație impuse odată cu declararea stării de urgență pe teritoriul țării. Astfel, numărul retragerilor a scăzut cu 36,8 la sută, iar cel al plăților fără numerar cu 20,4 la sută față de trimestrul III al anului precedent.

Valoarea medie a unei operațiuni efectuate peste hotare cu cardul emis în Republica Moldova (MDL)

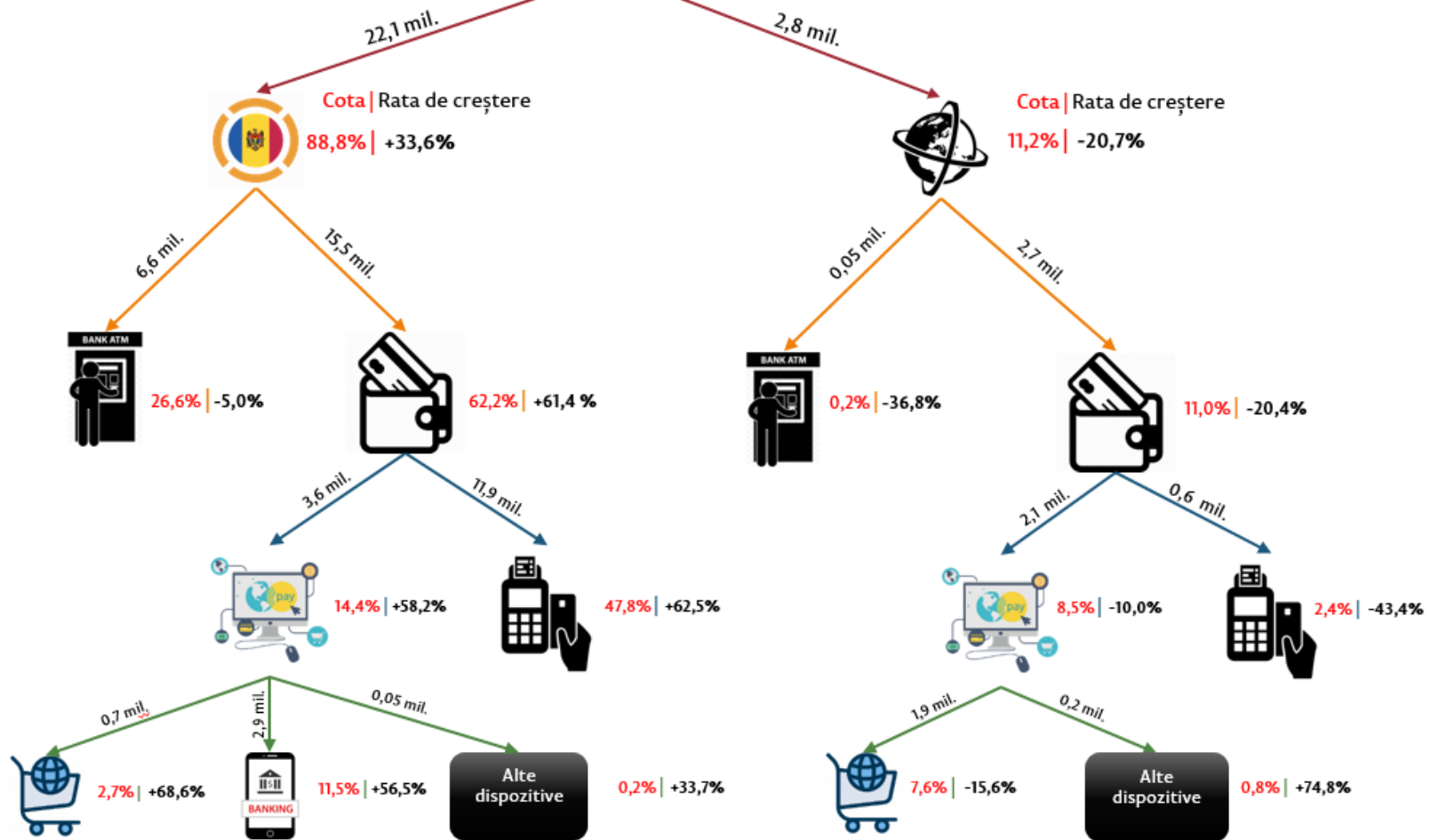
Anul	trim III. 2019	trim III. 2020	
Indicatorul	valoarea	valoarea	evoluția
Plată FN	526	492	▼ -6,5%
Retragere	2 813	3 487	▲ 24,0%

Circa **90 la sută** din piața cardurilor de plată din Republica Moldova este constituită din ponderea cumulativă a patru bănci licențiate.

Tabelul 8. Clasamentul băncilor după cota cardurilor deținute, numărul și valoarea operațiunilor efectuate cu cardurile de plată emise în Republica Moldova și rețeaua de acceptare în trim. III 2020

Denumire bancă	Ponderea în nr. total carduri deținute	Ponderea în nr. total operațiuni	Dintre care PFN (pondere în nr. operațiuni ale băncii)	Ponderea în valoare totală operațiuni	Ponderea în rețeaua comercială de acceptare prin POS
BC „Moldindconbank” S.A.	38,1%	37,3%	73,9%	32,6%	25,3%
BC „Moldova– Agroindbank” S.A.	28,3%	27,0%	72,8%	29,5%	34,8%
BC „Victoriabank” S.A.	16,5%	20,9%	76,5%	20,5%	29,1%
Mobiasbancă–OTP Group S.A.	7,1%	6,4%	65,3%	6,8%	0,0%
„Banca de Finanțe și Comerț” S.A.	3,9%	2,9%	72,0%	3,2%	4,5%
BC „Eximbank” S.A.	2,5%	2,2%	70,5%	2,6%	6,2%
BC „Energbank” S.A.	2,0%	1,4%	66,8%	1,5%	0,0%
BCR Chișinău S.A.	0,5%	0,8%	72,6%	1,1%	0,0%
BC „EuroCreditBank” S.A.	0,4%	0,3%	76,8%	0,3%	0,1%
BC „ProCreditBank” S.A.	0,3%	0,4%	72,0%	1,5%	0,0%
BC „Comerțbank” S.A.	0,3%	0,4%	72,7%	0,4%	0,0%
Total	100%	100%	73,3%	100%	100%

Trimestrul III 2020 | Numărul operațiunilor efectuate cu cardurile emise în RM –
24,9 mil. operațiuni

Legendă:

- tranzacții efectuate în RM

- tranzacții efectuate peste hotare

- retrageri de numerar

- plăți fără numerar

- plăți fără numerar, cu prezența fizică a cardului de plată

- plăți fără numerar, fără prezența fizică a cardului de plată

- plăți fără numerar, prin intermediul platformelor de comerț electronic (e-commerce)

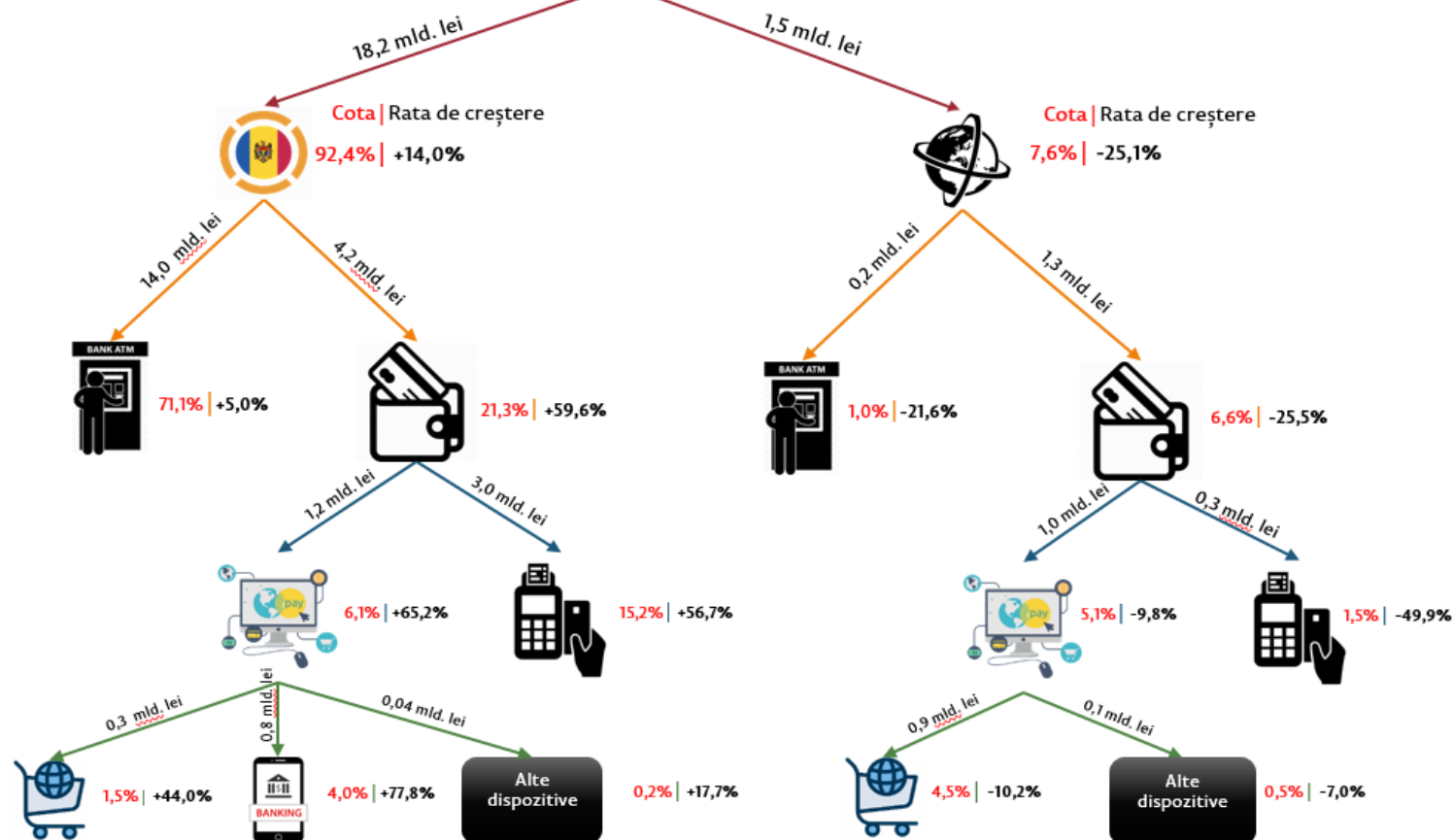

- plăți fără numerar, prin intermediul SADD

- plăți fără numerar, prin intermediul poștei/ email/ telefon (MO/TO)/ key entry sau la ghișeu băncii

Trimestrul III 2020 | Valoarea operațiunilor efectuate cu cardurile emise în RM –
19,7 mld. lei

Legendă:

- tranzacții efectuate în RM

- tranzacții efectuate peste hotare

- retrageri de numerar

- plăți fără numerar

- plăți fără numerar, cu prezența fizică a cardului de plată

- plăți fără numerar, fără prezența fizică a cardului de plată

- plăți fără numerar, prin intermediul platformelor de comerț electronic (e-commerce)

- plăți fără numerar, prin intermediul SADD

- plăți fără numerar, prin intermediul poștei/ email/ telefon (MO/TO)/ key entry sau la ghișeu băncii

Tabelul 9. Rețeaua de acceptare din Republica Moldova, trimestrul III 2020

Indicatori		trim. III 2020	trim. III 2019	Evoluție	Nr. per 1000 locuitori		
					RM	Media UE**	
Dispozitive speciale	Terminale de autodeservire	ATM	1 143	1 145	▼ -0,2%	0,4	0,8
	terminale POS	amplasate la comercianți	19 970	17 450	▲ 14,4%	8,5	32,7
		<i>inclusiv contactless</i>	16 136	11 560	▲ 39,6%		
		amplasate la bănci	2 472	2 443	▲ 1,2%		
		<i>inclusiv contactless</i>	431	407	▲ 5,9%		
platforme de comerț electronic*		482	393	▲ 22,6%	n/a	n/a	
Total:		24 067	21 431	▲ 12,3%			

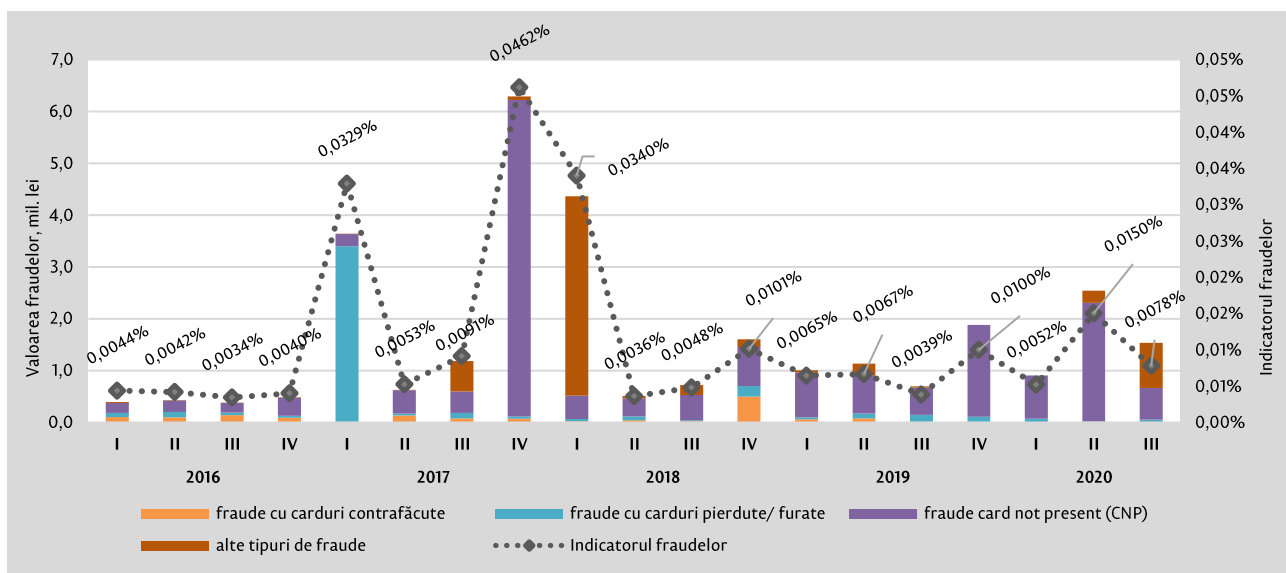
* - soluție software ce permite acceptarea cardurilor de plată în mediul online

** - pentru anul 2019

Sursa: PSP raportori

Cel mai important ritm de creștere față de perioada similară a anului trecut (39,6 la sută) au înregistrat terminalele POS *contactless* ca răspuns la intenția punctelor comerciale de a spori confortul și eficiența la achitare pentru clienți.

Diagrama 12. Evoluția fraudelor efectuate cu cardurile de plată emise în Republica Moldova, 2016-2020

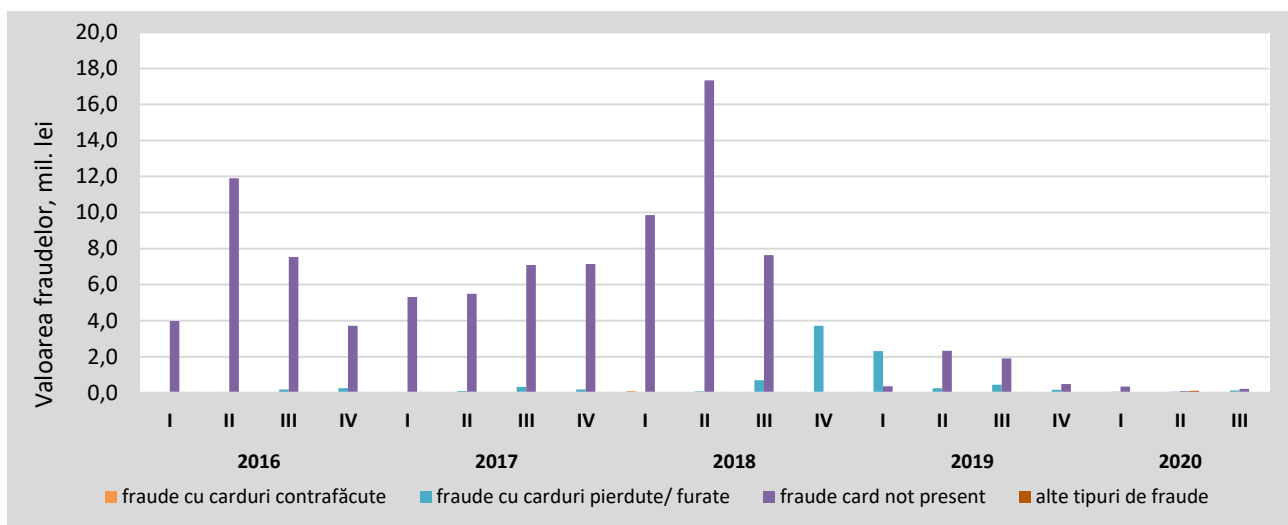
Sursa: PSP raportori

Valoarea totală a fraudelor efectuate cu utilizarea cardurilor de plată emise în Republica Moldova a constituit în trimestrul de referință 1,5 mil. lei (39,8 la sută reprezintă fraude efectuate fără prezența fizică a cardului, cu utilizarea numărului de card). Din valoarea totală a fraudelor efectuate fără prezența fizică a cardului, 33,5 la sută s-au produs în rețeaua de acceptare a prestatorilor din străinătate.

Un indicator relevant care reflectă mărimea fraudelor și care este utilizat în practica internațională este raportul dintre valoarea fraudelor și valoarea operațiunilor cu carduri de plată. În acest sens, indicatorul respectiv pentru trimestrul III 2020 constituie 0,0078 la sută din

valoarea totală a tranzacțiilor efectuate cu cardurile emise în Republica Moldova, fiind în continuare la un nivel mai mic comparativ cu nivelul european de 0,037 la sută (pentru anul 2018).

Diagrama 13. Evoluția fraudelor efectuate în Republica Moldova cu cardurile emise în străinătate, 2016 -2020

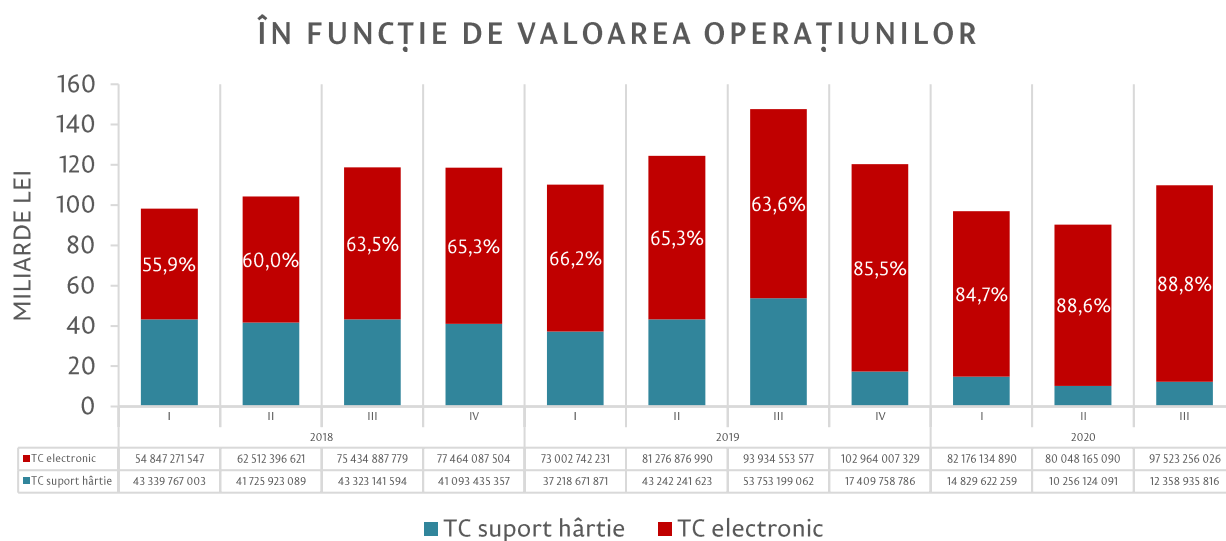
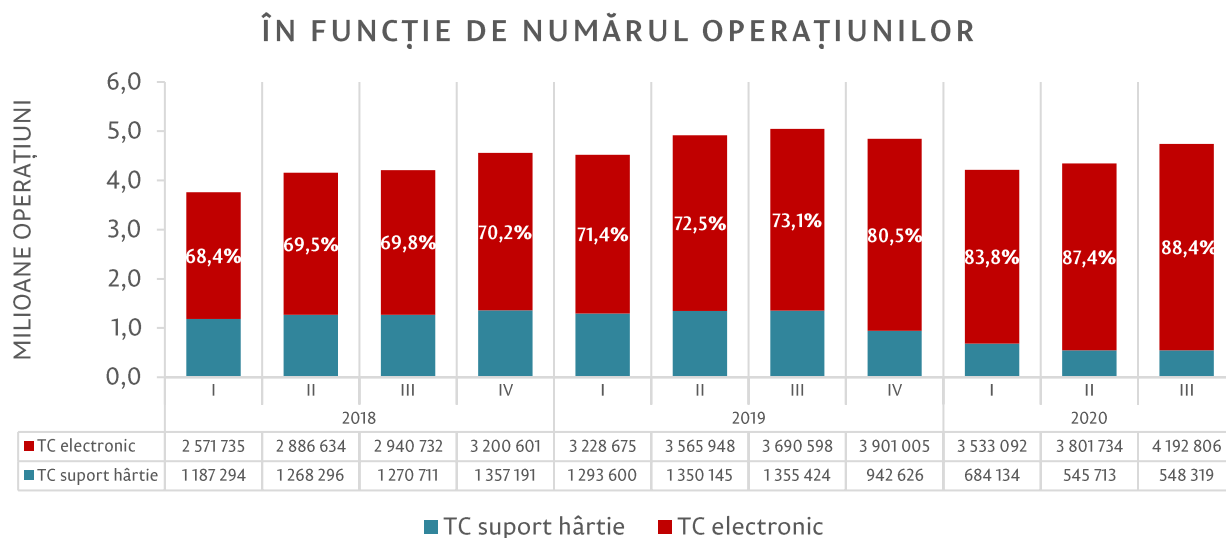

Sursa: PSP raportori

În ceea ce privește valoarea fraudelor efectuate în țară cu cardurile de plată emise în străinătate, valoarea acestora a reprezentat în trimestrul curent 376,7 mii lei, valoare care s-a diminuat considerabil pe parcursul ultimelor trimestre ca urmare a consolidării măsurilor de securitate aplicate pe partea de acceptare de către PSP rezidenți (ex. cerințe sporite de securitate pentru comercianții ce dețin platforme e-commerce, implementarea 3D Secure etc.).

3.2. Transferul de credit

Diagrama 14. Evoluția digitalizării transferului de credit (TC)

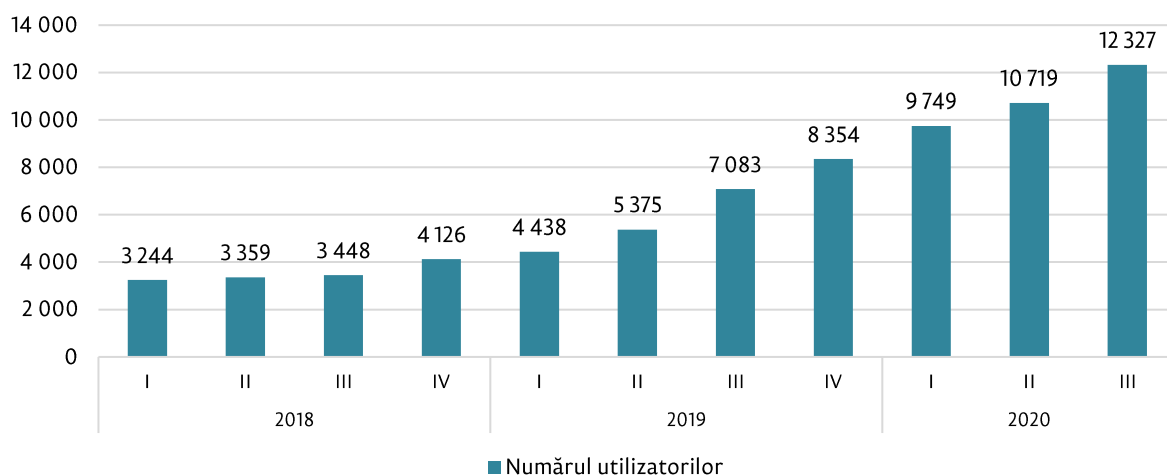
Sursa: PSP raportori

În trimestrul III 2020 au fost efectuate **4,2 mil. operațiuni de transfer de credit în valoare totală de 109,9 mld. lei**, înregistrând o dinamică negativă față de trimestrul III 2019 de **6,04 la sută** a numărului și respectiv **25,6 la sută** a valorii. Totodată, **88,4 la sută** din număr și **88,8 la sută** din valoarea operațiunilor de TC au fost inițiate în format electronic prin intermediul SADD, ceea ce reflectă gradul de digitalizare a serviciilor de plată în Republica Moldova.

Totodată, **53,6 la sută** din operațiunile de transfer de credit sunt interbancare, fiind executate prin intermediul SAPI, iar **46,4 la sută** din operațiuni rămân a fi efectuate la nivel intrabancar.

3.3. Debitarea directă

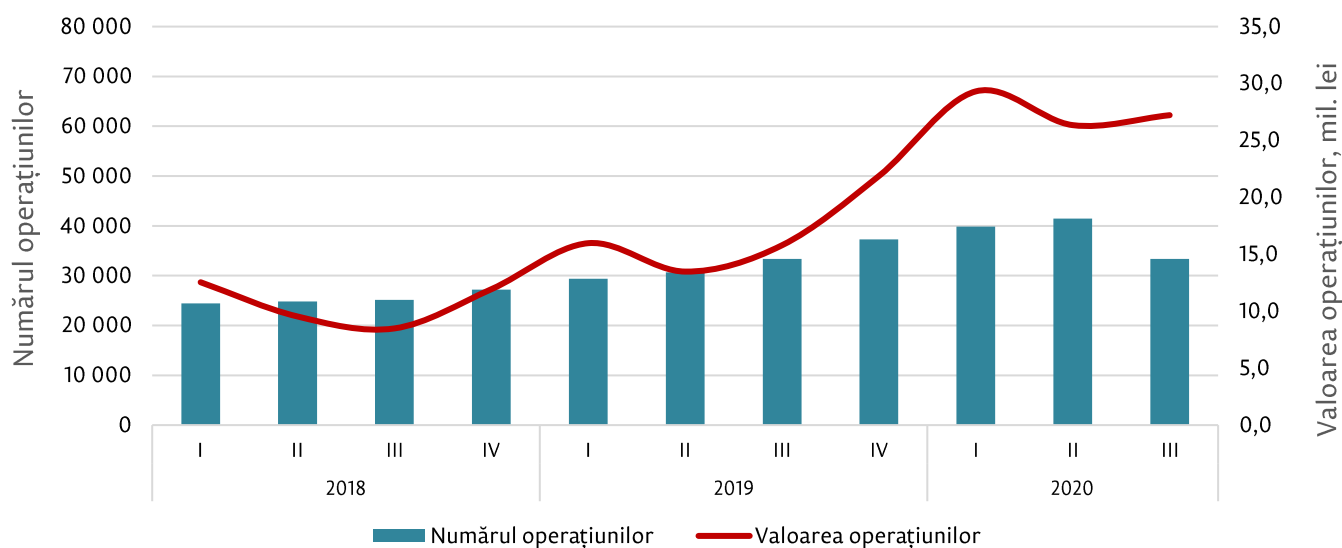
Diagrama 15. Evoluția numărului plătitorilor prin intermediul debitării directe

Sursa: PSP raportori

În trimestrul III 2020, debitarea directă a fost utilizată de către **12,3 mii plătitori**, de 1,7 ori mai mult comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. Debitarea directă este utilizată doar de către persoanele fizice, în majoritatea cazurilor pentru plata serviciilor comunale.

Diagrama 16. Evoluția tranzacțiilor efectuate prin intermediul debitării directe, în perioada 2018-2020

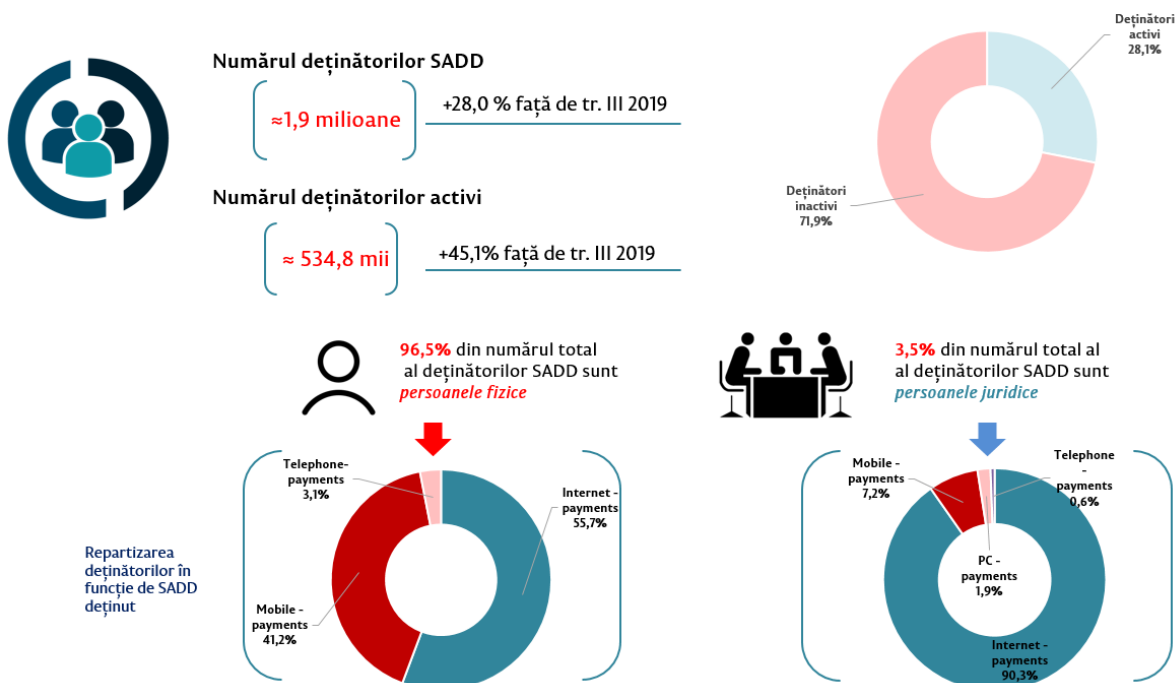

Sursa: PSP raportori

Pe parcursul trimestrului III 2020, prin intermediul debitării directe, au fost efectuate **43,0 mii tranzacții** în sumă totală de **27,2 mil. lei**, în creștere ca număr cu 28,9 la sută și ca valoare cu 72,3 la sută.

Capitolul 4. Sistemele automatizate de deservire la distanță

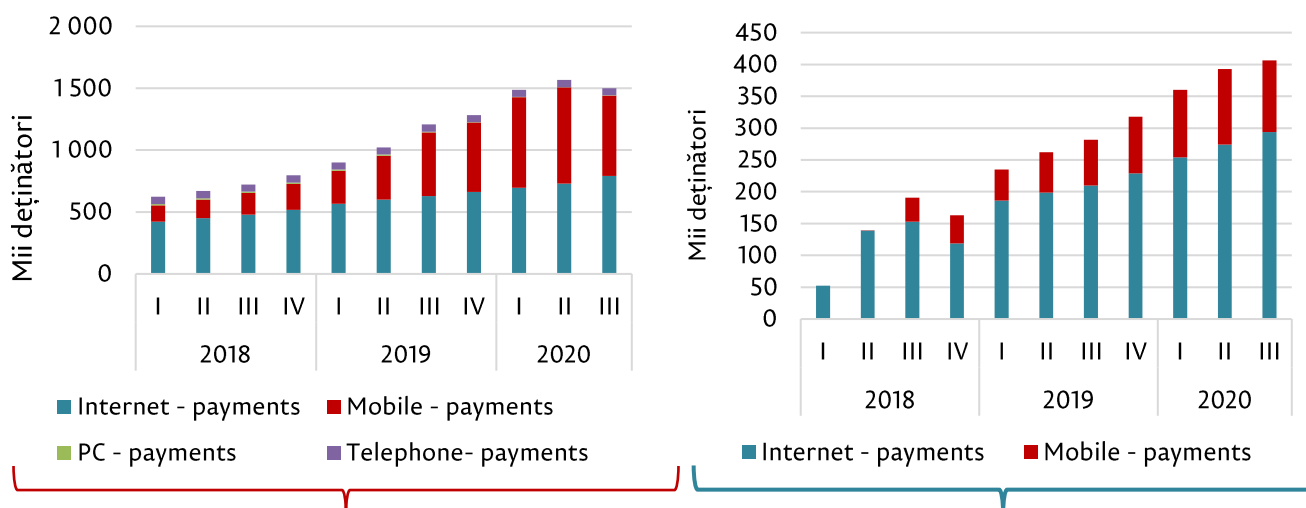
Numărul total al deținătorilor SADD a constituit 1,9 mil. deținători la finele trimestrului III 2020, majorându-se cu 28,0 la sută față de trimestrul III 2019.

Din numărul total de deținători SADD:

- 78,7 la sută sunt înregistrați în cadrul sistemelor automatizate ale băncilor licențiate;
- 21,3 la sută sunt înregistrați în soluțiile oferite de prestatorii de servicii de plată nebancai.

Diagrama 17. Evoluția numărului deținătorilor SADD

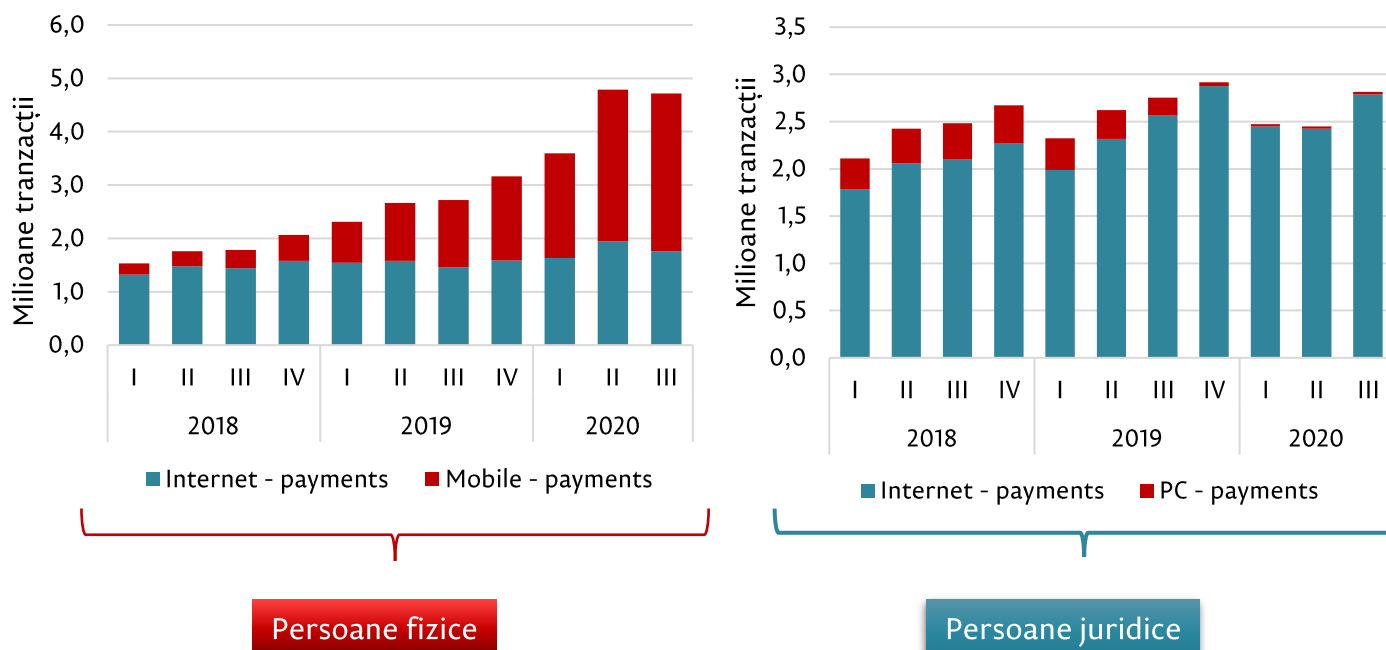
Sursa: PSP raportori

Bănci licențiate

PSP nebancai

În trimestrul III 2020, prin intermediul SADD, au fost efectuate 7,5 milioane tranzacții, cu 37,9 la sută mai multe față de trimestrul III 2019, dintre care 62,5 la sută au fost efectuate de către persoanele fizice, iar 37,3 la sută de către persoanele juridice.

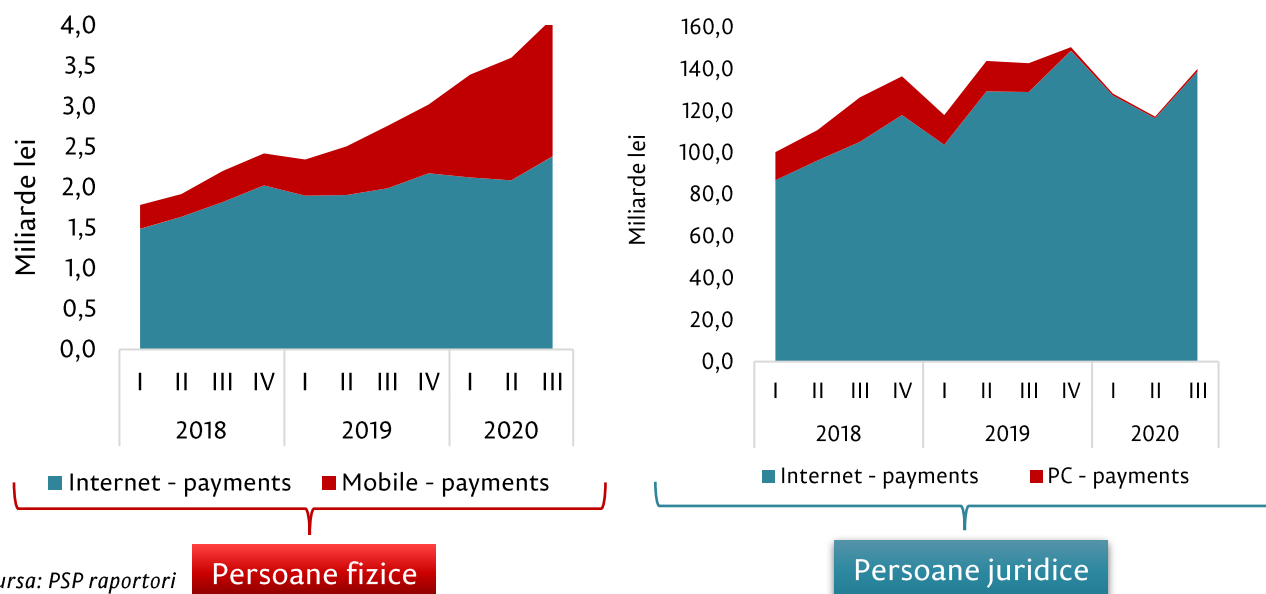
Diagrama 18. Evoluția numărului operațiunilor efectuate prin SADD

Sursa: PSP raportori

Valoarea tuturor tranzacțiilor efectuate prin intermediul SADD de către persoanele fizice și juridice a însumat 145,4 miliarde lei pe parcursul trimestrului III 2020, fiind în tendință de scădere ne semnificativă față de trimestrul III 2019, 96,3 la sută din valoarea tranzacțiilor revenind persoanelor juridice.

Diagrama 19. Evoluția valorică a tranzacțiilor efectuate prin intermediul SADD

Sursa: PSP raportori

Majorarea numărului deținătorilor SADD în trimestrul III 2020, comparativ cu perioada similară a anului trecut, se datorează, în special, creșterii considerabile a numărului utilizatorilor sistemelor de tip *mobile-payments*, în contextul lansării și promovării de către PSP a mai multor aplicații mobile, precum și a creșterii constante a numărului utilizatorilor înregistrați în cadrul sistemelor de tip *internet-payments*.

Numărul deținătorilor activi³ a consemnat o tendință de creștere de 45,1 la sută față de trimestrul III 2019, ca urmare a creșterii necesității de a utiliza sistemele automatizate pentru efectuarea plăților de la distanță, în special, în contextul situației epidemiologice din țară, cauzată de pandemia COVID-19.

Pe parcursul trimestrului III 2020 se evidențiază o tendință de creștere a **numărului** (de 2,3 ori) și **valorii** (de 2,2 ori) **tranzacțiilor** prin aplicațiile *mobile-payments* efectuate de către **persoanele fizice**. **Persoanele juridice** au utilizat preponderent soluțiile *internet-payments* pentru efectuarea tranzacțiilor, înregistrând o creștere de **9,1 la sută** a numărului și o creștere de **8,6 la sută** a valorii tranzacțiilor comparativ cu trimestrul III 2019.

³ Deținător SADD care a efectuat cel puțin o operațiune financiară pe parcursul unui trimestru printr-un sistem automatizat de deservire la distanță.

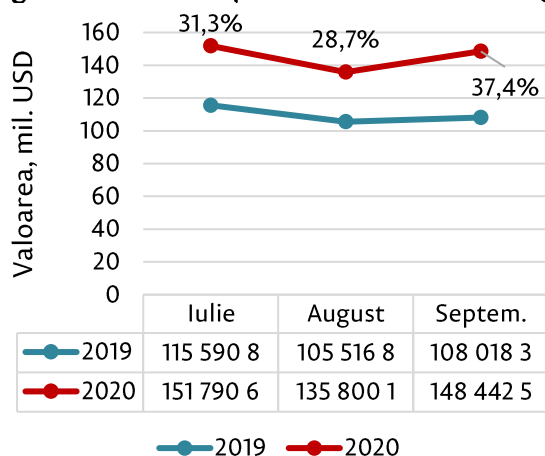
Capitolul 5. Remiterile de bani - persoane fizice

Remiterile de bani reprezintă servicii de plată în cadrul cărora se primesc fonduri de la plătitor *fără crearea unui cont de plăți* pe numele plătitorului sau al beneficiarului plății, cu scopul unic de a transfera o sumă corespunzătoare beneficiarului plății sau unui alt prestator de servicii de plată care acționează în numele beneficiarului plății, și/sau în cadrul cărora fondurile sunt primite în numele beneficiarului plății și sunt puse la dispoziția acestuia.

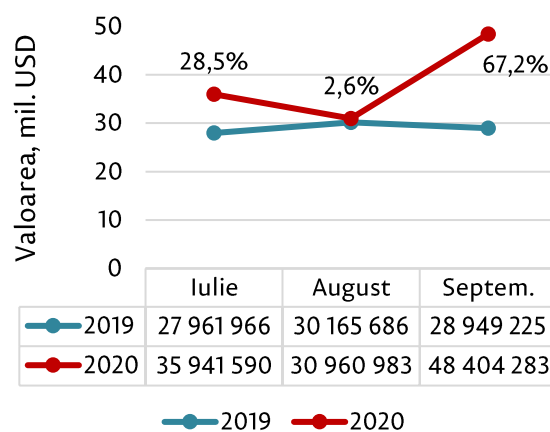
În scopul realizării *supravegherii pieței serviciilor de remitere de bani*, Banca Națională a Moldovei supraveghează, inclusiv modul de gestionare a riscurilor financiare și operaționale de către prestatorii de servicii de plată, indiferent de aranjamentele (bilaterale sau multilaterale) dintre prestatori. Drept standarde internaționale aplicabile la evaluarea periodică a pieței serviciilor de remitere de bani servesc *Principiile generale pentru serviciile de remiteri internaționale* (emise de Banca Reglementelor Internaționale și Banca Mondială).

Pe parcursul trimestrului III 2020, **valoarea remiterilor recepționate**⁴ a însumat **436,0 mil. USD**, în creștere cu 32,5 la sută comparativ cu trimestrul III 2019. Totodată, **valoarea remiterilor efectuate** a constituit 115,3 mil. USD, în creștere cu 32,4 la sută față de perioada similară a anului precedent.

Diagrama 20. Evoluția remiterilor de bani (pentru persoane fizice)

Recepționate în Republica Moldova

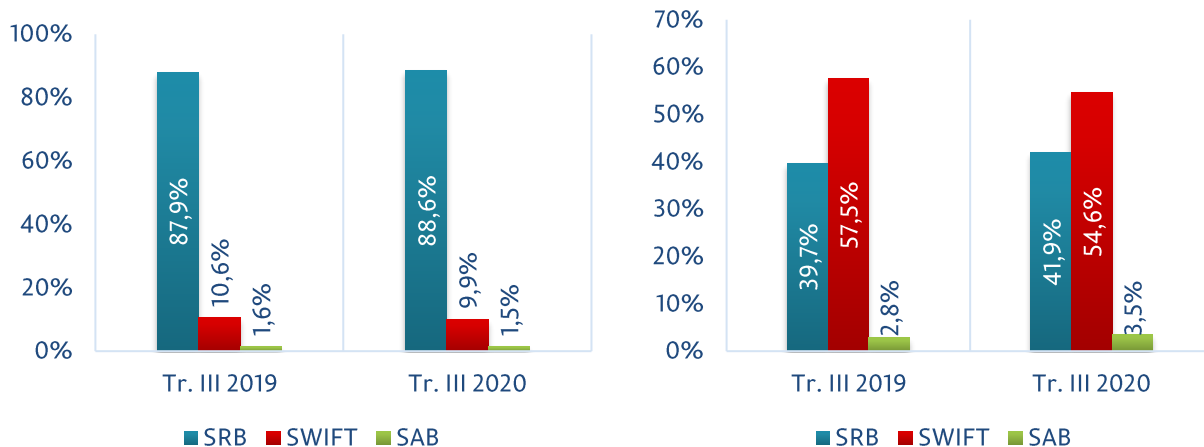
Efectuate din Republica Moldova

Sursa: PSP raportori

În medie, **valoarea unei remiteri recepționate** în Republica Moldova constituie 511,3 USD, iar cea a unei **remiteri expediate** – 577,3 USD.

⁴ Valoarea remiterilor de bani recepționate diferă de cea publicată în raportul BNM „Transferuri de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice”, fiind aplicată o altă metodologie de calcul și prelucrare a datelor raportate (cum ar fi o altă modalitate de convertire a valutei originale a remiterilor de bani la valuta de referință USD etc.).

Diagrama 21. Cota de piață a SRB, SWIFT și SAB (pentru persoane fizice)

Recepționate în Republica Moldova

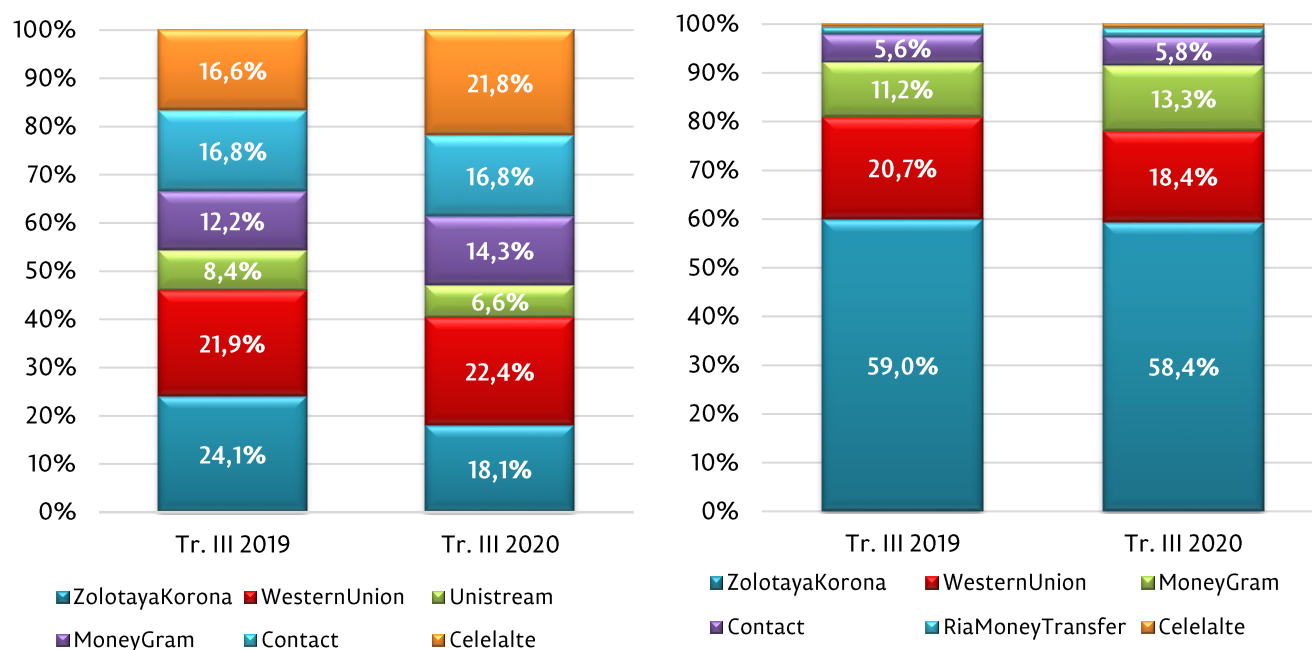
Efectuate din Republica Moldova

Sursa: PSP raportori

Cel mai mare flux de bani a fost recepționat în Republica Moldova de către persoanele fizice prin intermediul **sistemelor de remitere de bani (SRB)** – o pondere de **88,6 la sută**, prin rețeaua **SWIFT** - **9,9 la sută**, iar **serviciile prestate în baza acordurilor bilaterale (SAB)** au deținut o pondere de doar **1,5 la sută**.

La expedierea mijloacelor bănești din Republica Moldova, **rețeaua SWIFT** a fost utilizată în proporție de **54,6 la sută** din valoarea totală, fiind succedată de **sistemele de remitere de bani** cu **41,9 la sută**, iar **serviciile acordate în baza acordurilor bilaterale** au deținut o pondere modestă de **3,5 la sută**.

Diagrama 22. SRB - distribuția valorică a sistemelor de remitere de bani (pentru persoane fizice)

Recepționate în Republica Moldova

Efectuate din Republica Moldova

Sursa: PSP raportori

La recepționarea remiterilor de bani, cele mai populare SRB sunt: Western Union, Zolotaya Korona, Contact, MoneyGram. La expediere, pozițiile de top sunt deținute de Zolotaya Korona, Western Union, MoneyGram (*detalii a se vedea în diagrama de mai sus*).

Totodată, cele mai utilizate SAB-uri la recepționarea remiterilor de bani sunt: Strada Italia, Get Money to family și mandatele poștale internaționale ale Poștei Moldovei (MPOST). La expediere, cele mai populare rămân a fi canalele precum: Propay (Group ProCredit- Germania) și MPOST.

Tabelul 10. Numărul și valoarea remiterilor de bani recepționate în Republica Moldova (

Remiteri recepționate, top 10 țări	Tr. III 2019		Tr. III 2020		Media unei remiteri (\$)	Evoluția valorii față de tr.III 2019
	Număr	Valoare (\$)	Număr	Valoare (\$)		
Israel	80.495	62.960.560	88.958	84.378.878	949	34,0%
Federația Rusă	249.548	77.653.132	196.153	65.717.661	335	-15,4%
Italia	108.247	41.340.977	144.957	63.787.030	440	54,3%
Germania	54.606	26.344.011	79.464	44.028.748	554	67,1%
Marea Britanie	61.511	21.313.853	72.576	33.760.722	465	58,4%
Franța	37.046	16.711.387	56.825	29.584.378	521	77,0%
USA	26.754	19.347.286	35.416	26.390.000	745	36,4%
Irlanda	12.668	5.415.589	21.157	12.264.107	580	126,5%
România	11.910	5.740.125	15.532	7.894.905	508	37,5%
Republica Cehă	12.954	4.594.203	17.175	7.131.760	415	55,2%

Informație Publică – Document creat în cadrul BNM.

Tabelul 11. Numărul și valoarea remiterilor de bani expediate din Republica Moldova

Top 10 țări, la expediere din RM	Tr. III 2019		Tr. III 2020		Media unei remiteri (\$)	Evoluția valorii față de tr. III 2019
	Număr	Valoare (\$)	Număr	Valoare (\$)		
Federația Rusă	33.023	21.166.297	38.073	29.694.149	780	40,3%
România	3.948	5.926.377	5.250	13.836.654	2.636	133,5%
Italia	4.157	13.484.949	4.233	12.497.462	2.952	-7,3%
Ucraina	12.884	3.669.148	19.842	8.393.531	423	128,8%
Germania	2.102	4.042.259	2.541	5.700.737	2.244	41,0%
Franța	1.363	4.700.376	1.812	4.530.911	2.501	-3,6%
Marea Britanie	1.343	3.231.232	1.154	4.327.872	3.750	33,9%
USA	1.174	4.223.099	1.079	3.695.795	3.425	-12,5%
Republica Moldova	4.205	2.491.883	4.997	3.575.304	715	43,5%
Turcia	3.461	2.290.721	4.007	3.440.742	859	50,2%

Sursa: PSP raportori